Ушбу сонда:

2 ХУСУСИЙ КОРХОНА МУВАФФАҚИЯТИ

3 *Қонун барчага баробар* ПЕНСИОНЕРЛАР ҲИСОБИДАН «ТАДБИРКОРЛИК»

4 *Эл нетиб топғай меники...* ҲИРОТ АДАБИЙ МУҲИТИДА

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ - ОЛИЙ БАХТ

ISHONCH

ГАЗЕТА 1991 ЙИЛ 21 МАРТДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2005 йил 9 август, сешанба № 125 (1966)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

МАРҒИЛОНГА ТУҲФА

Марғилон шаҳрида мустақиллигимизнинг 14 йиллигига муносиб тўёна ҳозирланмоқда. Бу ерда барпо этилган миллий ҳунармандчилик коллежи ҳадемай ўқувчиларни бағрига олади. Коллежни тез ва сифатли битказишда «Фартибқурилиш» хусусий корхонаси қурувчиларининг хизмати катта бўлмоқда. Улар лойиҳадаги 592 миллион сўмлик қурилиш ва таъмирлаш ишларини туғаллаш арафасида. Шунингдек, бу ерда спорт мажмуаси ҳам қад ростламоқда.

- Биз олиб борилаётган қурилиш ва таъмирлаш ишларидан мамнунмиз, - дейди коллеж директори Зиёдахон Азимова. - Чунки 450 ўринли коллежимиз бутунлай янгидан бунёд этилмоқда. Бу ерда саккиз хил йўналишда миллий ҳунармандчилик сирлари ўргатилади.

(ЎзА)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

Қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқини судларга ўтказиш тўғрисида

Ўзбекистонда амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ тизими ислоҳотининг энг муҳим вазифаси инсоннинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликлари, аввало, асоссиз жиноий таъқиб ва хусусий ҳаётга аралашишдан ҳимояланиш, шахсий дахлсизлик ҳуқуқлари ҳамда адолатли суд муҳокамасига бўлган ҳуқуқи самарали муҳофаза этилишини таъминлаш ҳисобланади.

Сўнгги йилларда ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари фаолиятида қонунийликни таъминлаш, инсон ҳуқуқларини самарали ҳимоя қилишнинг энг муҳим кафолати сифатида суд ҳокимиятининг нуфузини мустаҳкамлаш, судларнинг чинакам мустақиллигини таъминлаш, уларнинг демократик ҳуқуқий давлат, кучли фуқаролик жамиятини барпо этишдаги ролини кучайтириш борасида муҳим ишлар амалга оширилди.

Судларнинг жиноят, фуқаролик ва хўжалик ишлари бўйича ихтисослаштирилиши қонунан мустаҳкамлаб қўйилди, бу эса ишларни кўриб чиқиш сифати ошишини таъминлади, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш кафолатларини кучайтирди. Ишларни кўриб чиқишнинг апелляция тартиби жорий этилиши суд хатоларини ўз вақтида тузатиш, суд ишларини юритишда сансалорликка йўл қўймасликнинг муҳим кафолати бўлиб хизмат қилмоқда. Кассация инстанцияси ислоҳ қилинди: фуқаролар қонуний кучга кирган суд қароридан норози бўлган тақдирда ўз ҳуқуқларини мазкур инстанцияда шахсан ва бевосита ҳимоя қилиш имкониятига эга бўлдилар. Суд процессида айблов билан ҳимоянинг ҳуқуқий жиҳатдан тенглигини, уларнинг тортишув принципини амалга оширишни таъминлайдиган ҳуқуқий механизмлар яратилди.

Дастлабки тергов муддатлари икки йилдан бир йилгача ҳамда айбланувчиларни қамоқда сақлаш муддатлари бир ярим йилдан 9 ойгача, алоҳида ҳолларда эса 1 йилгача қонун йўли билан қисқартирилди. Шунингдек, ушбу эҳтиёт чорасини қўллаш доираси чекланди.

Қонунчиликни, ҳуқуқни қўллаш амалиётини либераллаштириш бўйича юқоридаги чора-тадбирларнинг амалга оширилиши судгача тергов, одил судловнинг тезкорлиги ва сифати ошишини, суд процесси иштирокчилари ҳуқуқларига риоя этилишининг процессуал кафолатлари кенгайишини таъминлади.

Мамлакатда рўй бераётган судгача терговни либераллаштириш далолати сифатида фуқароларни қамоққа олиш тариқасидаги эҳтиёт чорасидан фойдаланиш сўнгги 4 йилнинг ўзида икки баравардан кўпроққа қисқарди.

Суд-ҳуқуқ тизимини янада либераллаштиришнинг энг муҳим вазифаси судгача тергов босқичида фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқларини самарали ҳимоя қилиш бўйича суд ваколатларини кенгайтириш, энг аввало, қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқини прокуратура органларидан судларга ўтказишдан иборатдир. Ушбу чора фуқароларнинг эркинлик ва шахсий дахлсизлик борасидаги конституциявий ҳуқуқлари ҳимоя қилиниши самарадорлигини сезиларли даражада ошириш имконини беради. Шу билан бирга бу шахснинг ҳуқуқ ва эркинликлари дахлсизлиги ҳамда улардан суд қарорисиз маҳрум этишга ёки уларни чеклаб қўйишга ҳеч ким ҳақли эмаслиги белгиланган Ўзбекистон Республикаси Конституциясига, халқаро ҳуқуқнинг умумэътироф этилган принцип ва нормаларига ҳам тўла мос келади.

(Давоми 2-бетда)

Ватанимиз мустақиллигининг 14 йиллик байрами арафасида Термиз шаҳрида замонавий, барча қулайликларга эга уч юлдузли меҳмонхона - «Меридиан отел» фойдаланишга топширилди.

«УЧ ЮЛДУЗЛИ» МЕҲМОНХОНА

Термиз - бой тарих, қадимий маданиятга эга, кўҳна ва навқирон шаҳарлардан бири. Шу боис, ҳар йили уни зиёрат қилиш учун юртимизнинг турли бурчакларидан, хориждан минглаб сайёҳлар ташриф буюради. Янги меҳмонхона уларга янада намунали, замон талаблари даражасида хизмат кўрсатиш мақсадида бунёд этилди.

Туркиялик қурувчилар билан ҳамкорликда барпо этилган олти қаватли меҳмонхона шинам номерлар, қабуллар ва конференция зали, ресторан ва даволаш-профилактика мажмуасидан иборат.

ШИФОКОРЛАРГА БАЙРАМ ТУҲФАСИ

Мустақиллик байрами арафасида Сиҳат-саломатлик йили муносабати билан Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий марказининг Қашқадарё вилоят филиалига ўнта махсус «Дамас» автомашинаси тантанали равишда топширилди. Шу муносабат билан бўлиб ўтган тадбирда соғлиқни сақлаш соҳаси ходимлари, маҳалла оқсоқоллари, касаба уюшмалари вилоят кенгаши, «Нуроний» жамғармаси ҳамда жамоатчилик вакиллари иштирок этди.

Тадбирда сўзга чиққанлар бу мамлакатимиз мустақиллиги, тиббиёт соҳасида олиб борилаётган ислоҳотлар самараси эканини таъкидлаб, эътибор ва ғамхўрлик учун миннатдорлик изҳор этдилар.

- Марказимизга аввал ҳам учта тез тиббий ёрдам машинаси берилган эди, - дейди филиал бош врачи, тиббиёт фанлари номзоди С.Махматмўминов. - Ҳозирги вақтда 37 та «Тез ёрдам» машинаси вилоят аҳолисига хизмат қилмоқда. Бугун улар сафига яна ўнта машина қўшилди. Бу соғлиғимиз посбонларининг ўз хизмат вазифасини вақтида бажариши ҳамда халқимиз саломатлигини сақлаш йўлида янада самарали меҳнат қилишлари учун кенг имкон яратади.

«Европа - Берлин дўстлик жамияти» раиси В.Фурман:

«ЎЗБЕКИСТОН РАҲБАРИЯТИНИНГ МУҲИМ ҚАДАМИ»

Ўлим жазоси, уни қўллаш ёки бекор қилиш муаммоси илгаридан олимлар, ҳуқуқшунослар, сиёсатчилар, жамоат арбоблари ва бошқаларнинг диққат марказида бўлиб келяпти. Табиийки, уларнинг ҳар бири турли хил, баъзида эса бир-бирига қарама-қарши ечимларни таклиф қилишган. Умуман, жаҳон ҳамжамияти инсонни жиноий жазолашда адолат тамойили устувор бўлиши тарафдоридир. Бу ўта долзарб масалада мамлакатимизда одамийлик, инсонпарварлик ҳамоҳанг бўлишига интилиб келинмоқда.

Мустақил Ўзбекистон жаҳон ҳамжамиятининг тенг ҳуқуқли аъзоси ҳамда халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлик қилаётган энг фаол иштирокчиларидан биридир. Қарийб, 14 йил ичида мамлакат Парламенти Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг талабларини адо этиб, инсон ҳуқуқларига оид энг муҳим халқаро ҳужжатларни ратификация қилди. Бунинг ғоятда муҳим жиҳати шундаки, XXI асрда БМТ Инсон, унинг ҳуқуқлари, манфаатлари масаласига алоҳида эътибор қаратади.

Ўзбекистон давлатчилигининг тарихидан маълумки, табиатнинг олий санъати инсонни эъзозлаш, улуғлашга оид қадриятлар миллий маданиятимизда алоҳида ўрин эгаллаб келган. Зеро, халқимиз фахри ва ақл кўзи бўлмиш алломаларимиз, олиму уламоларимиз ўз асарларида инсон шаъни-шавкатини баланд кўтаришга оид фикр мулоҳазалар билдирганлар. Улар асосида Мовароуннаҳрда яратилган меъёрий ҳужжатлар чин инсонийлик сифатлари билан йўғрилган. Аммо, асрлар мобайнида ҳазрати инсон - меҳнаткашнинг сариқ чақалик қадри бўлмади. Зуғум, бедодлик, адолатсизлик, жабр-ситам қурбони бўлди улар. Немис олими Гетцель ўлим жазосининг тарихига оид маълумотлар асосида бу жазо адолатсизлик тимсоли ва ноақлликдан иборат вахшийликдир, деган хулосага келган. Энг даҳшатлиси, бу жазо билан айбсиз инсонларнинг ҳаётига зомин бўлиш мумкин. Ўтмишдан бунга мисоллар оз эмас. Маълумотларда ёзилишича собиқ Шўро даврида суд ҳукми ва маъмурий тузилмаларнинг қарорлари, ҳатто "олий раҳбариятнинг розилиги" асосида 800 мингга яқин бегуноҳ шахс "аксилинқилобий" жиноятлари учун отиб ташланган. Фақат мустақиллик туфайлигина юксак даражада қадр, эъзоз топдик. Конституциямиз қабул қилиниб, унга асосан Инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни ва бошқа ҳуқуқлари олий қадрият деб эълон қилинди.

> **«Давлатимизнинг жиноятга оид сиёсати ўлим жазосини қўллашга нисбатан жаҳон тенденцияларига тўла мос келади ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида эълон қилинган инсонпарварлик ва одиллик тамойилларини изчил ифода этади»**
>
> (Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонидан)

Бошқа соҳалар қаторида суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилишда ғоятда муҳим, кенг кўламли ишлар амалга оширилди. Мамлакатимизда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий, ташкилий, халқаро ҳуқуқий асослари яратилди. Бу нималарда кўринади? Аввало, Парламентимиз томонидан Ўзбекистон Конституцияси, 15 та Кодекс, 400 дан зиёд Қонун қабул қилинди. Кейин, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман), демократик институтлар фаолият юритаяпти.

Мамлакатимизда қатор йиллар давомида жиноий қонунчиликни эркинлаштириш юзасидан изчил саъй-ҳаракат амалга ошириб келинмоқда. Бунинг самараси ўлароқ жиноят учун жазо тайинлашда тобора инсонпарварлик тамойиллари ила йўғрилиб бораётган янгича демократик ёндашувлар юзага келди. Ҳуқуқни қўллаш амалиётидаги бу туб ўзгаришлар мамлакатда ижтимоий-сиёсий вазиятга ижобий таъсир кўрсатмоқда. Эътибор қилайлик, дастлаб Жиноят кодексида 86 та ёки 18,7 фоиз жиноят катта ижтимоий хавфи бўлмаган жиноятлар сирасига киритилган эди. Жиноий қонунчилик эркинлаштирилганидан сўнг бу борадаги жиноятларга яна 110 турдаги жиноятлар киритилди. Шу билан бирга жиноят содир этган шахсларга нисбатан иқтисодий санкциялар қўллаш янада кенгайди.

Мамлакатимизда 10 йилдан ортиқ вақт ичида ўлим жазоси тайинланиши мумкин бўлган жиноятлар таркиби 33 тадан иккитага қисқарди. Мана шунинг ўзиёқ Ўзбекистонда ўлим жазосининг қўлланилиши жаҳондаги тенденцияларга мувофиқ босқичма-босқич камайиб борганлигини кўрсатади. Ўлим жазосини бекор қилиш мустақил Ўзбекистон дунё ҳамжамиятининг тўлақонли субъекти бўлиш, том маънода инсонпарвар демократик, ҳуқуқий давлат қуриш йўлида дадил қадам ташлаётганидан далолатдир. БМТ Бош ассамблеясининг XXXII сессияси (1977 йил 9 декабр) қабул қилган 32/61-сон резолюциясида жумладан шундай дейилади: "Ўлим жазоси тўғрисидаги масалада кўзланиши лозим бўлган асосий мақсад мазкур жазони бекор қилиш мақсадга мувофиқлигидан келиб чиқиб, ўлим жазоси қўлланиши мумкин бўлган ҳуқуқбузарликлар сонини мумкин қадар камайтиришдан иборат".

Демак, кўринадики, БМТ Бош ассамблеясининг юқорида қайд этилган сессияси қабул қилган резолюция талаблари Ўзбекистонда бажарилди. Вақт энг яхши ҳакам. Юртимизда амалга оширилаётган жамият ва давлат ҳаётини демократик жиҳатдан янада янгилаш, мамлакатни модернизация қилиш борасидаги ислоҳотларнинг моҳияти ва мазмуни, суд-ҳуқуқ тизимини либераллаштириш бўйича олиб борилаётган ишларнинг натижалари жазо тури сифатида ўлим жазоси бекор қилинишини ҳамда уни умрбод ёки узоқ муддатли озодликдан маҳрум этиш жазоси билан алмаштириш заруратини тақозо этдики, Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида"ги Фармони эълон қилинди. Бу билан таъкидланаётганидек, Ўзбекистон Республикаси ўзининг ҳуқуқий тизимини либераллаштириш ва мамлакатда қонун устуворлигини тасдиқлаш йўлида дадил қадам ташлади. "Европа - Берлин дўстлик жамияти"нинг раиси В. Фурман ўз фикрини қуйидагича баён этади: "Ўзбекистонда босқичма-босқич амалга оширилаётган демократик ўзгаришлар, жумладан, суд-ҳуқуқ ва маъмурий тизимдаги ислоҳотлар рўёбга чиқарилаётганини қўллаб-қувватлаш керак. Бу ўзгаришлар мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётининг бошқа соҳаларини ҳам янада ривожланишини таъминлашга қаратилгандир. Шу маънода ўлим жазосининг бекор қилиниши Ўзбекистон раҳбариятининг муҳим қадами ҳисобланади".

М. ИЛЁСОВ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ҚАРОРИ

Банклардаги депозит ҳисобварақлардан нақд пул тўловларини узлуксиз таъминлаш кафолатлари тўғрисида

Тижорат банклари ва уларнинг филиаллари аҳоли ҳамда хўжалик юритувчи субъектларнинг маблағларини депозитларга жалб этиб, уларни айланмага қўйиб ва шу ҳисобдан банк даромад олиб, амалда омонатчилар ҳисобига манфаат кўриб, айни вақтда ўзларининг омонатчилар олдидаги тўғридан-тўғри мажбуриятларини аниқ бажармасдан, уларнинг қонуний талаблари ва эхтиёжларига бефарқ қараётганликлари, бунинг устига омонатчиларнинг буюртмаларини қондириш чоғида ўз мавқеини суиистеъмол қилиб, уларнинг манфаатларини писанд қилмасликлари мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган ҳолатлар деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ва Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг вилоят ва шаҳар бўлимлари фаолиятида ҳам худди шундай ҳолатлар мавжуддир.

Шуни назарда тутиш керакки, бундай муносабат банкларга нисбатан ишончга путур етказмоқда, омонатчиларнинг асосли норозилигига сабаб бўлмоқда, аҳоли, тадбиркорлар ва бизнесменларни, хўжалик юритувчи субъектларнинг бўш маблағларини тижорат банкларидаги депозитларга қўйишни чеклаб, уларни жалб этишни рағбатлантирмайди, нақд пулнинг банкдан ташқари айланмасини қисқартиришга ёрдам бермайди, бутун пул муомаласи тизимини беқарорлаштириб мамлакатга катта иқтисодий зиён етказмоқда.

Кўрсатиб ўтилган камчиликларни батамом тугатиш, нақд пул муомаласини янада мустаҳкамлаш, нақд пул маблағларининг банкдан ташқари айланмасини қисқартириш, хўжалик юритувчи субъектларнинг банклардаги депозит ҳисобварақларидан нақд пуллар банклар томонидан узлуксиз бериб борилишини таъминлаш мақсадида:

1. Тижорат банклари томонидан аҳоли ва хўжалик юритувчи субъектларнинг бўш пул маблағларини банклардаги депозит ҳисобварақларга жалб этишни рағбатлантириш ҳамда биринчи талаб бўйича уларнинг ҳисобварақларидан нақд пуллар чекловсиз берилишини амалга ошириш бўйича олиб борилаётган ишлар қониқарсиз деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тижорат банклари ходимларининг бюрократик, сансалорлик, лоқайдлик ва таъмагирлик ҳолларини жуда қисқа муддатларда тугатиш учун қонунда ва амалдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда унга берилган барча таъсир кўрсатиш механизмлари ва воситаларидан кенг фойдалансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, тижорат банклари 2005 йилнинг 1 сентябригача аҳоли, хўжалик юритувчи субъектлар, жисмоний ва юридик шахсларга уларнинг талаби бўйича нақд пуллар узлуксиз берилишини таъминлаш мақсадида банклардаги депозит ҳисобварақларда бўлган пул маблағларини бериш тартиби ва амалдаги низомни қайта кўриб чиқиш борасида зарур чоралар кўрсин.

Аҳоли ва хўжалик юритувчи субъектларга депозит ҳисобварақлардан нақд пуллар узлуксиз берилиши тижорат банкларининг чорак, ярим йиллик ва йиллик иш якунларини сарҳисоб қилишда улар фаолияти самарадорлиги ва ишончлилигини баҳолашнинг энг муҳим мезонларидан бири деб ҳисоблансин.

(Давоми 2-бетда)

Юртимизда катта тўйлар ва муҳим саналар арафасида янги иншоотлар, турар-жой объектлари, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш мажмуалари, йўл ва кўприклар, гузар ва хиёбонлар бунёд этиб, фойдаланишга топшириш қутлуғ анъанага айланган.

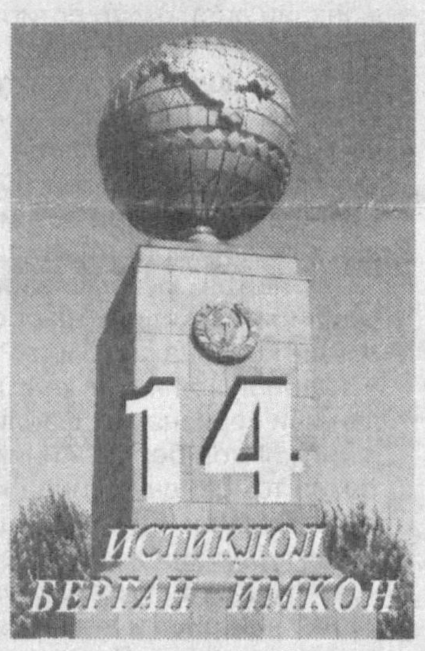

РАВОН, ҚУЛАЙ ВА ЧИРОЙЛИ

Пойтахтимизнинг Сирғали туманида куни кеча қурилиши тугалланган Тошкент автомобиль халқа йўлининг 61-километри транспорт ечимидаги йўл ўтказгич - кўприк ҳам ана шундай иншоотлар сирасидан. «Ўзавтойўл» давлат акциядорлик компаниясига қарашли «Йўллойиҳабюро» давлат унитар корхонаси ҳамда «ТошкентбошпланЛИТИ» институти ходимлари томонидан лойиҳалаштирилган ушбу объект қисқа муддат - 4 ойда бунёд этилди.

Узунлиги 50 метр, эни 37 метр ҳамда баландлиги 5,5 метрни ташкил этадиган мазкур иншоотни бунёд этишда пудратчи - Кўприк қурилиш трестининг 13-кўприк қуриш отряди қурувчилари, «Андижонкўприк» ҳамда «Осиёкўприк» масъулияти чекланган жамиятлари ва бошқа меҳнат жамоалари ишчилари фидокорона меҳнат қилдилар. Иншоотнинг зилзилабардошлилигини таъминлаш мақсадида унга 32 та улкан оралиқ қурилма - йигирма тўрт метрлик темир-бетон тўсинлар қўйилди.

- Янги кўприкдан саккиз қатор транспорт бемалол ҳаракат қила олади, - дейди Кўприк қурилиш трестининг 13-кўприк қуриш отряди бош муҳандиси муовини Қобул Алихўжаев. - Мазкур ўтказгич Тошкент орқали ўтадиган маҳаллий ва хорижий транзит транспорт воситалари учун шаҳарга кирмасдан, ўз йўналиши бўйича ҳаракатини давом эттириш имконини яратади. Айни пайтда шаҳар ичкарисидаги транспорт ҳаракатини янада тартибга солишга хизмат қилади.

Янги кўприк қурилиши билан боғлиқ равишда Қўйлиқ, Сирғали йўналиши, Усмон Носир ва Гавҳар кўчалари бир мунча кенгайтирилди. Жумладан, Сирғали йўналишини кесиб ўтувчи узунлиги 40 метрлик эски темирйўл ўтказгичининг кенглиги деярли икки баробар ортди. «Тошшаҳарнур» давлат унитар корхонаси кўприк ва йўл чеккаларига чироқлар ўрнатди. Айни кунларда Тошкент шаҳар ободонлаштириш бош бошқармасининг қўли гул мутахассислари бу ерда кўкаламзорлаштириш, ирригация-суғориш тармоқларини йўлга қўйиш ишлари билан банд.

- Сирғали йўли тор, халқа йўлдан ўтувчи транзит автомобиллар ҳисобига бу ерда тез-тез тиқилинч ҳолатлар бўлиб турарди, - дейди автобус ҳайдовчиси Э.Ҳакимов. - Эндиликда бу равон йўлларда машина бошқариш одамга завқ бағишлайди. Негаки, чорраҳаларда аввалгидай йўл бўшашини кутиб қолишлар йўқ, ҳаракат хавфсизлиги нуқтаи назаридан йўналишлар оралиғи темир-бетон тўсиқлар билан ажратилган. Равон, қулай ва чиройли!

Бундай миннатдорлик туйғулари акс этган фикрларни кўплаб ҳайдовчилардан эшитиш мумкин. Муҳими, йўлсозу кўприксозлар янги йўл ўтказгич билан чекланиб қолмоқчи эмас. Улар бу кўприк орқали пойтахтнинг йирик ва гавжум бозори - Отчопарга кенг йўл очишмоқчи. Ана шунда Тошкент автомобиль халқа йўлида транспорт оқимининг ҳаракати янада осонлашади. Янги кўприк бир кеча-кундузда 25 минг транспорт воситасига хизмат қилади.

(ЎзА)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

Қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқини судларга ўтказиш тўғрисида

(Боши 1-бетда)

Айни вақтда қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқини судлар ваколатига ўтказиш Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал, Жиноят-ижроия кодекслари ва бошқа қонун ҳужжатларига пухта ишлаб чиқилган тегишли ўзгартиш ҳамда қўшимчалар киритилганидан; бу соҳадаги хорижий тажриба ўрганилганидан; судлар томонидан қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқини амалга оширишнинг ташкилий-ҳуқуқий, процессуал механизмлари ишлаб чиқилганидан; суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари тизими кадрларини тегишлича тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ҳамда бошқа тайёргарлик тадбирлари ўтказилганидан кейин изчиллик билан амалга оширилиши лозим.

Суд-ҳуқуқ тизимини янада либераллаштириш, инсоннинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини чеклаш билан боғлиқ процессуал мажбурлов чораларини қўллашга санкция бериш ҳуқуқи судларга босқичма-босқич ва изчил ўтказилишини таъминлаш мақсадида, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг фуқароларни суд орқали ҳимоя қилиш ҳуқуқини белгиловчи 19, 25 ва 44-моддаларига мувофиқ:

1. Жиноят содир этишда гумон қилинаётган ёки айбланаётган шахсларни қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқи 2008 йил 1 январдан эътиборан судлар ваколатига ўтказилсин.

Белгилансинки, эҳтиёт чораси сифатида қамоққа олиш қонунда белгиланган бошқа эҳтиёт чораларини қўллаш самарасиз бўлган алоҳида ҳолатларда ва фақат жиноят ишлари бўйича судлар ёки ҳарбий судлар ваколатига мувофиқ уларнинг қарори бўйича амалга оширилиши лозим.

2. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Олий суди, Бош прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати уч ой муддатда Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал, Жиноят-ижроия кодексларига, Ўзбекистон Республикасининг «Судлар тўғрисида», «Прокуратура тўғрисида»ги қонунларига қамоққа олишга санкция бериш, қамоқда сақлаш муддатларини узайтириш тартиби ва жараёнларини белгиловчи, шунингдек судгача иш юритиш босқичида инсоннинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларига риоя этиш, унинг дахлсизлигини таъминлаш борасида қўшимча кафолатларни белгиловчи ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида таклифлар тайёрласин. Шу билан бирга мазкур Фармоннинг 1-бандига мувофиқ нафақат қонунлар ва қонуности ҳужжатлари, балки идоравий ҳуқуқий ҳужжатларда назарда тутилган норма ва нормативлар ҳам қайта кўриб чиқилиши зарур.

3. Ўзбекистон Республикаси Олий суди, молия, иқтисодиёт, адлия, ички ишлар вазирликлари, Бош прокуратураси, Миллий хавфсизлик хизмати ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Судьяларни танлаш ва лавозимларга тавсия этиш бўйича олий малака комиссияси икки ой муддатда қамоққа олишга санкция бериш бўйича прокуратура органларининг ваколатлари судларга ўтказилишини ҳисобга олиб, умумий юрисдикция судларини ташкилий-кадрлар жиҳатдан таъминлаш тизимини такомиллаштиришга оид таклифлар тайёрласин.

4. Ўзбекистон Республикаси адлия, ички ишлар вазирликлари, Олий суди, Бош прокуратураси, Миллий хавфсизлик хизмати суд қарорига биноан қамоққа олиш тартиби жорий этилиши муносабати билан судьялар ҳамда прокуратура органлари, ИИВ ва МХХ тергов бўлинмалари ходимларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш бўйича комплекс чора-тадбирлар ишлаб чиқсин ва амалга оширсин.

5. Ушбу Фармон Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг муҳокамасига киритилсин.

6. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Т.Худайбергенов зиммасига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2005 йил 8 август

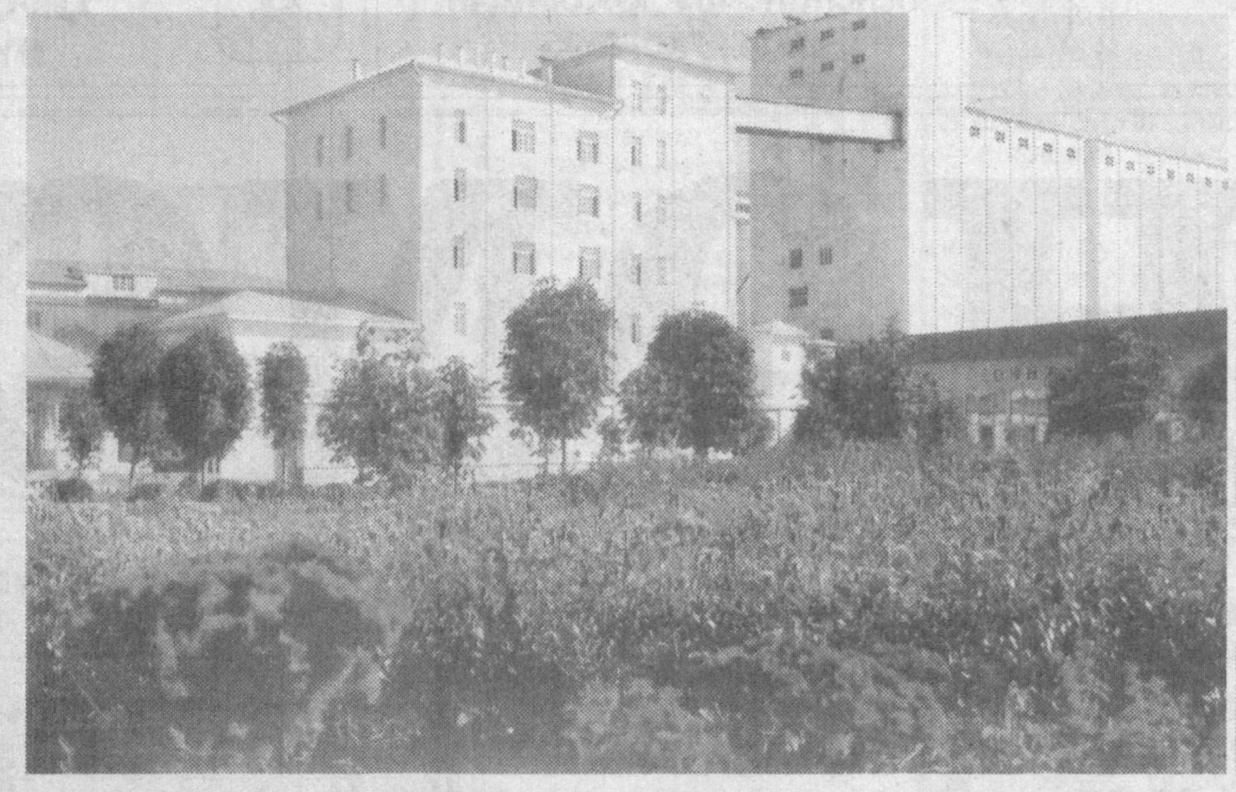

«Андижондонмаҳсулотлари» ОАЖ бир кунда 200 тоннага яқин ун ишлаб чиқариш қувватига эга. Корхона маҳсулотларига бўлган талаб кун сайин ортмоқда. Жамиятда иш сифати ва самарадорлигининг ошиши 690 ишловчини ижтимоий-иқтисодий ҳимоялашни яхшилашга хизмат қилмоқда. Ишловчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 60 минг сўмга етди. Шу йилнинг ўтган даври мобайнида 30 киши республикамизнинг турли оромгоҳларида, 50 киши санаторий типидаги оромгоҳларда дам олдирилди. Уларнинг фарзандлари Жалолқудуқдаги "Олтин бошоқ" оромгоҳида мириқиб ҳордиқ чиқардилар.

И. ҲАСАНОВ
олган суратлар

БОҒЛАР БОЛГА ТЎЛГАНДА

Навоий, Зарафшон ва Учқудуқ шаҳарлари аҳолиси сара қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етказиб бераётган деҳқонлардан миннатдор. Уларга Навоийдаги «Саховат» акционерлик жамиятига қарашли марказий деҳқон бозори, «Гулистон» ва 10-кичик туман бозорларида, Зарафшондаги «Наврўз», Учқудуқ шаҳри деҳқон бозорларида ташкил этилган савдо-ярмаркалари хизмат кўрсатмоқда.

Хатирчи, Қизилтепа, Кармана, Навбаҳор ва Нурота туманларидан келтирилаётган картошка, пиёз, полиз ва узум маҳсулотлари арзон нархларда сотиляпти. Бу йил вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан Қизилкум чўлининг олис яйловларида тер тўкиб меҳнат қилаётган қоракўлчиларга ҳам ёз ноз-неъматлари етказиб бериш йўлга қўйилди. Ҳозиргача Учқудуқ, Томди, Конимех ва Нурота туманларининг олис ўтов ва овуллари чорвадорларига 20 тоннадан ортиқ полиз ва сабзавот маҳсулотлари юборилди.

ҲАММАСИ КИЧИК ЦЕХДАН БОШЛАНДИ

«Рамелло» фирмасининг муваффақияти

Қўқон шаҳрида фаолият кўрсатаётган «Рамелло» хусусий корхонаси 1998 йилда ташкил этилган. Тадбиркор Раҳматжон Сулаймонов аввалига кичик цех очиб, катталар ва болалар чарм курткалари ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Унга зарур бўлган хомашё ўзимизда тайёрлана бошланди. Яъни, хом тери қайта ишланиб, бежирим кийимлар тикилди. Тадбиркорнинг изланишлари туфайли орадан бир йил ўтиб, 5 миллион сўмлик маҳсулот харидорларга етказиб берилди. Ўтган фурсат мобайнида корхона ҳудуди кенгайди, ишлаб чиқариш ҳажми ҳам ўсди.

Тадбиркорнинг бозорни кенг ўрганиши туфайли халқимизнинг калишга талаби катта эканлиги маълум бўлди. Аввallари бу маҳсулотлар Россиядан келтирилар эди, ўз-ўзидан унинг таннархи ҳам қимматлашиб кетарди. Ишбилармон бу масалани чуқур ўрганиб чиқди ва ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Италиядан замонавий дастгоҳлар сотиб олди. Натижада ишлаб чиқариш жадал суръатлар билан ўса бошлади. Буни иқтисодий кўрсаткичларда яққол кўриш мумкин. Масалан, 2003 йилда 220 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлса, 2004 йил якунида 1 миллиард 307 минг сўмлик товар харидорларга етказилди.

-Эришган муваффақиятларимизнинг омили мустақиллик шарофатидандир, – дейди корхона раҳбари Р. Сулаймонов. – Тадбиркорликнинг кенг қўллаб-қувватланиши корхонамиз фаолиятини кенгайишига имкон берди. Айниқса, Президентимиз томонидан яқинда қабул қилинган икки Фармон бизни беҳад қувонтирди. Энди турли хил ноўрин текширувлардан холи бўлган ишбилармонлар бор кучини ишлаб чиқаришни жадал ривожлантиришга йўналтиради. Янги иш ўринлари яратилади.

Р.Сулаймонов дастлабки йилларда 10 нафар ишчини иш билан таъминлаган бўлса, бугун 500 дан ортиқ ёшлар корхонада меҳнат қилади. Ишчиларга қулай шароитлар яратилган. Уларга бепул тушлик ташкил қилинган. Маълумки резинадан маҳсулот ишлаб чиқариш зарарли юмуш саналади. Буни инобатга олган тадбиркор кичик фермер хўжалиги ташкил этган. Бу ерда зотли сигирлар парваришланади. Улардан олинган сут маҳсулотлари корхона ишчиларига берилади.

Корхона раҳбари хайр-эҳсон этишни канда қилмайди. Шаҳардаги 17-Меҳрибонлик уйини оталиққа олган тадбиркор ўтган йилнинг ўзида 8 миллион сўмлик ёрдам кўрсатди. Қаровсиз қолган « Ширинтой» оромгоҳини қайта таъмирлаб, болалар уйи кичкинтойларини мароқли дам олишларига имкон яратди. Шунингдек, сут маҳсулотлари болалар уйига ҳар куни етказиб берилади.

Шаҳар кўзи ожизлар жамиятига икки юз минг сўм, шаҳар маданият ва спорт бўлими қошидаги «Қаро кўзим» мақомчилар ансамблига миллий кийимлар учун 500 минг сўм, «Давронбек» маҳалласига 200 минг сўм, « Собир Абдулла» номли маҳаллага замонавий компьютер туҳфа қилинди. Болалар спортини ривожлантириш учун «Руфат Рисқиев» клубига, шаҳардаги 25, 30-мактабларга кўмак берилди. Республика «Сен ёлғиз эмассан» фондига 5 миллион сўмлик ҳомийлик ёрдами кўрсатилди.

Тадбиркорнинг орзулари бир олам. Келгусида бу ерда «Рамелло» шиналари ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Ҳозирда дастлабки маҳсулотлар синовдан ўтмоқда.

З. БОЛТАБОЕВ,
«Ишонч» мухбири

Хорижий инвестиция иштирокидаги «Урганчёғ» очиқ акциядорлик жамиятида шу йилнинг ўтган даври мобайнида 17 нафар киши республикамизнинг турли бурчакларидаги ҳамда Хонқадаги санаторий-профилакторийда соғломлаштирилган бўлса, 50 нафар ишловчи фарзандлари корхона йўлланмаси билан Бўстонлиқдаги «Конструктор» оромгоҳида мириқиб ҳордиқ чиқардилар.

ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИК КОНИ ФОЙДА

Корхонада ишловчиларни ижтимоий ҳимоялаш эътибор марказида турибди. Ўтган ярим йил мобайнида 288 нафар ишловчига овқат пули учун 50 миллион сўм тўланди. Ҳар бир кишига жамиятнинг ёрдамчи хўжалигидан 0,5 литрдан сут берилмоқда. Корхона қошида тиббий пункт ишлаб турибди. Бу ерда ҳаким, ҳамшира билан бир қаторда малакали стоматолог ҳам фаолият кўрсатмоқда. Мавжуд спорт залида эса турли соғломлаштириш тадбирлари ўтказилмоқда.

Я.САРИЕВ,
«Ишонч» мухбири

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

Банклардаги депозит ҳисобварақлардан нақд пул тўловларини узлуксиз таъминлаш кафолатлари тўғрисида

(Боши 1-бетда)

3. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ва тижорат банкларининг, иш якунларини кўриб чиқиш вақтида, аҳоли ва хўжалик юритувчи субъектларга банкларнинг депозит ҳисобварақларидан нақд пулларни кечиктирмай тўлаш борасида ўрнатилган тартиб бир неча марта (ойига уч мартадан кўпроқ) бузилган тақдирда тижорат банклари ҳудудий бўлимлари ва филиалларининг раҳбарлари эгаллаб турган лавозимидан озод қилиниши лозимлиги тўғрисидаги таклифлари қабул қилинсин.

Нақд пул маблағлари узлуксиз бериб борилишини таъминлаш учун тижорат банкларининг раҳбарлари ҳамда мансабдор шахсларини рағбатлантириш ва жавобгарлигини ошириш тартиби тўғрисидаги Низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

4. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки нақд пул маблағлари беришни мунтазам кечиктириш ҳоллари мавжуд бўлганида тижорат банкларига нисбатан қаттиқ жавобгарлик чоралари, ҳатто банк операцияларини амалга ошириш ҳуқуқини берадиган лицензияни қайтариб олиш чораларини қўлласин.

5. Нақд пуллар узлуксиз тўланишини таъминлаш мақсадида:

тижорат банклари ўз бўлинмаларида нақд пул маблағларига бўлган талаб тезкорлик билан тўлдирилишини ва мижозларнинг буюртмалари қондирилишини таъминлайдиган нақд пул захирасини яратсин;

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки нақд пулларнинг минтақавий захира жамғармаларини ташкил қилсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки;

тижорат банкларининг Марказий банкдаги ваkиллик ҳисобварақларидаги маблағлар доирасида, зарур ҳолларда Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг ҳисоб-китоб-касса марказларидаги захира жамғармаларидан фойдаланган ҳолда нақд пул маблағлари билан чекланмаган миқдорда таъминлаб турсин;

нақд пулга бўлган талабни узлуксиз таъминлашни назарда тутиб, республика минтақалари ўртасида нақд пул маблағларини тезкор қайта тақсимлашни амалга оширсин;

тижорат банклари билан биргаликда тижорат банкларининг филиалларидаги нақд пул захиралари ҳажмининг энг кам миқдорини тасдиқласин ҳамда мажбурий захиралар бўйича талабларни ҳисоб-китоб қилиш чоғида умуман банк бўйича амалдаги захиралар суммасини ҳисобга олсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, тижорат банклари:

ўз тузилмаларида нақд пул маблағлари берилиши мониторинги бўйича махсус бўлинмалар ташкил қилсин;

нақд пулни қонуний беришдан бош тортиш ҳоллари қайд этилиши ва назорат қилиниши юзасидан индикаторлар ишлаб чиқсин ва шулар асосида тегишли ойлик ҳисоботни жорий этсин.

Қуйидагилар мазкур бўлинмаларнинг асосий вазифалари этиб белгилансин:

кундалик нақд пул маблағлари келиб тушиши устидан доимий мониторингни амалга ошириш, шунингдек нақд пул ҳисоб-китобларининг ҳолатини таҳлил қилиш, нақд маблағларни тўлаш ҳолати, уларни беришни кечиктириш ҳоллари мавжудлиги тўғрисида ҳар ойлик ҳисоботларни тақдим этиш;

нақд пул захиралари ҳолати ва улардан фойдаланишни тезкорлик билан бошқариш, шунингдек бўш нақд маблағлар етарли ҳажмда бўлишини таъминлаш мақсадида улардан оқилона фойдаланиш;

банк мижозларининг нақд пул маблағларини чекловсиз ва узлуксиз бериш масалалари бўйича мурожаат ва шикоятларини кўриб чиқиш ҳамда улар юзасидан зудлик билан чоралар кўриш, тижорат банкларининг бўлимлари ва филиалларида ушбу масалалар юзасидан текширишлар ўтказиш;

тижорат банклари мансабдор шахсларининг аҳоли ва хўжалик юритувчи субъектларнинг депозит ҳисобварақларидан нақд пуллар узлуксиз берилишига оид талаблар бажарилишини таъминлаш борасидаги фаолияти натижаларига кўра уларни рағбатлантириш ёки жавобгарлик чоралари қўллаш бўйича таклифлар тайёрлаш.

Нақд пулларни бериш масалаларига тезкорлик билан эътибор қаратиш учун ҳар бир минтақада мижозларнинг аризаларини, шу жумладан «ишонч телефони» орқали мурожаатини кўриб чиқиш ва келиб тушаётган мурожаатлар дарҳол текширилиши ташкил қилинсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки аҳоли ва хўжалик юритувчи субъектларнинг депозит ҳисобварақларидан нақд пул сўзсиз ва чекловсиз тўланишини таъминлаш борасидаги ишларнинг аҳволини ҳар чоракда умумлаштириб, Ўзбекистон Республикаси Президенти девонига ахборот бериб борсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси:

банкдан ташқари айланмани чеклаш бўйича қабул қилинган қарорларнинг амалга оширилиши, хўжалик юритувчи субъектлар томонидан товарлар сотиш, иш ва хизмат кўрсатишдан тушадиган нақд пул тушумларини банк кассаларига тўлиқ топширилиши устидан назоратни кучайтирсин;

банк кассаларига топширилган нақд-савдо тушуми билан чакана товар обороти ва пулли хизматларни амалдаги ҳажмлари ўртасида мутаносиблик бўлиши, шунингдек чакана савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси корхоналари назорат-касса машиналари ва ҳисоб-китоб терминалларидан мажбурий фойдаланиш устидан қаттиқ назорат ўрнатсин. Пластик карточкалардан фойдаланган ҳолда тўловни қабул қилишдан ҳуқуққа зид тарзда бош тортиш фактлари аниқланган ҳолларда айбдор шахсларга нисбатан қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгарлик чораси кўрилсин.

10. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги Марказий банк ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда:

ушбу қарор қабул қилиниши муносабати билан амалдаги қонунларга ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин;

идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар мазкур қарорнинг қоидаларига мувофиқлаштирилишини таъминласин.

11. Ушбу қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.М.Мирзиёев ва Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг Раиси Ф.М.Муллажонов зиммаларига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2005 йил 5 август

Тўқайзорда бир марта бўлган киши буни яхши билади. Бўри-ю шақол, тўнғизу илонлар паноҳ топган бу ерга қадам босишга валломатининг ҳам юраги дов бeравермайди. Кўз ўнгимизда намоён бўлган манзара эса бутунлай бошқа нарсалардан ҳикоя қилади. Яқиндагина ҳосилдан бўшаган ғалла майдонлари, уфққа туташ пахта далалари, шамол оҳангларига мос-монанд солланиб рақсга тушаётган боғ-роғлар, теп-текис асфальт йўлларнинг икки чеккасида қўриқчилардек саф тортган тераклар, шинам турар жой ва бинолар ўрнида бир вақтлар тўқайзор бўлганлигини тасаввур этишга бунгача жуда кўплаб ажойибу ғаройиботларни чизгилаган қувваи ҳофизамиз ҳам панд бераётгандек туюлади гўё. Наҳотки, ушбу гўша бир вақтлар чиндан-да тўқайзор бўлган бўлса!

МЕҲНАТНИ ВИЖДОН

ўз намунаси билан барчани

Очерк

Бизга тақдим этишган буклетга аста кўз югуртириб, шундай сатрларни ўқиймиз: "Нафақат Хоразм вилояти, балки республикада пешқадам "Боғот" ширкат хўжалиги 1971 йилда "Тўачи" тўқайзорлари ўрнида ташкил этилди. Ўтган қисқа даврда экинзорлар ўн бараварга кенгайди. Шоли, пахта, буғдой ва бошқа экинлар ҳосилдорлиги қарийб тўрт мартага ортда.

Ширкатда боғ ва токзорлар 100 гектарга етказилди. Ёрдамчи корхоналарда эса 200 киши меҳнат қилмоқда. Шарбат заводи, новвойхона ва кунжутни қайта ишлаш цехлари тўла қувват билан фаолият кўрсатмоқда. Қишлоқдаги барча хонадонлар газлаштирилган. 15 та дала шийпони, 2 та мактаб, ҳаммом, маданият саройи, музей, даволаш шохобчалари мавжуд..."

Буларнинг ҳаммаси Ўзбекистон Қаҳрамони Машариф Қувоқов номи билан боғлиқ. Беш ёшида олти ойлик укаси Олимжон билан Гулжон момо қўлида қолган Машариф яна ўттиз йил ўтиб катта бир хўжаликка раҳбар бўлади, ҳурмат-эҳтиром оғушида қолади, деса ким ҳам ишонар эди.

Машариф Қувоқов хўжаликни қабул қилиб олганда ҳамма ёқ бийдек дала, очилмаган ерлар ҳали анчагина эди. Яхшилар бор бўлсин, тажрибали одамлар билан дилдан суҳбатлар беиз кетмади. Таъбир жоиз бўлса, тупроққа уруғ билан бир қаторда маслаҳат сепилди, кўчат билан қўшиб кўплашиб кенгаш экилди. Манманлик эгамга. Раиснинг ҳамма билан чиқишиб ишлаши, каттага катта, кичикка кичик ўрнида ҳурмат кўрсатиши хўжалик аъзоларини ғайрат отига миндирди. Эртанги кунга бўлган ишонч ортди. Экин майдонлари ҳам, экин турлари ҳам кўпайгандан кўпайиб, омборлар донга, дастурхонлар нонга тўлди. Бир сўз билан айтганда, Машариф Қувоқов антик файласуфлардан мерос қолган "меҳнат - бу виждондир" деган маталли ўзи бош бўлган хўжаликка тадбиқ қила билди. Унинг намунаси барчани меҳнатга ўзгача шукуҳ билан ёндошишга ўргатди.

Айниқса, мамлакатимиз мустақилликка эришиб, одамларга ва меҳнатга муносабат туб ўзгаришларга учрагач, хўжалик қиёфаси ҳаёт тарзига уйғун бир келбат ҳосил қилиб, кўзга яқин бўлиб қолди. Меҳнат интизоми ва талабчанлик ёнида тадбиркорлик ва ишбилармонлик фазилатлари қанот ёзди. Шу кунгача мавжуд бўлган ғишт заводи ва шоли тозалайдиган корхоналар сафи кенгайиб, хусусан, Исроил технологияси асосида ишлайдиган "Боғот шарбат" масъулияти чекланган жамият фаолият кўрсата бошлади. Бошқача айтганда, даромад салмоғи тағин-да тош босадиган бўлиб қолди.

Қайси жабҳада бўлмасин, раиснинг янгиликка ўчлиги ва хайрихоҳлиги асқотди. Машариф Қувоқов ўзини кўпдан буён ўйлантириб келаётган эзгу нияти - боғ ташкил қилиш масаласини ўртага ташлаганида ҳатто кўзи меҳнатда пишган баъзи боғбонлар ҳам буни хомхаёлга йўйишди. Мевали дарахтлар заx ерларда бекорга нобуд бўлиб кетади, харажат ўзини оқламайди, қилган меҳнатимизга ачиниб, қуруқ қўл билан қолаверамиз, дейишди.

Раис улардан ранжимади. Қайта хурсанд бўлди. Демак, ҳаммалари хўжалик учун жон куйдиришяпти. Олимлар билан суҳбатлашди, кечалари китоб варақлади. Моҳир деҳқонлар, малакали мутахассисларнинг фикрини олди. Тадбиркорлар ва фидойи кишиларга суянди. Бошқа жойларда ҳам борми-йўқми, билмадиму, лекин Хоразмда ушбу ҳикматни тез-тез эшитиш мумкин: "Тоғ узоқдан ҳайбатли кўринади, олдига борсанг оддий тош холос". Раис ҳам " кўз қўрқоқ, қўл ботир" ақидасига риоя қилиб, боғ яратиш учун белни маҳкам боғлаб янглишмади. Бир мунча баландроқ ерлар танлаб олиниб, захи қочирилгач, меҳр билан ўтқазилган кўчатлар жонланиб, сал кунда ўзини кўрсатди. Бўй чўзди, энига қулоч ёйди. Ҳосилга кирди. Аввал хўжалик аъзоларининг дастурхонини

МАОШ САҚЛАНМАГАН ТАЪТИЛ

Саволингизга адвокат Муҳаммад Абдуллаев жавоб беради

Савол: Оилавий шароитим туфайли иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган таътил олмоқчи эдим. Бундай таътил қанча муддатга берилади ва қандай ҳужжатлар талаб этилади? Умуман иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган таътиллар тўғрисида маълумот берсангиз?

Б.МАДАМИНОВ,
Ғузор тумани

Жавоб: Меҳнат кодексининг 150-моддасига мувофиқ, ходимнинг аризасига биноан унга иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилиши мумкин, унинг муддати ходим билан иш берувчи ўртасидаги келишувга биноан белгиланади. Яъни, иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил олиш сабаблари нимадан иборатлигидан келиб чиқиб, иш берувчи ходимга таътил бериши мумкин.

- қуйидаги ходимларга уларнинг хоҳишига кўра, иш ҳақи сақланмаган ҳолда муқаррар тартибда таътил берилади:

- 1941-1945 йиллардаги уруш қатнашчиларига ва имтиёзлари жиҳатидан уларга тенглаштирилган шахсларга - ҳар йили ўн тўрт календар кунга қадар;

- ишлаётган I ва II гуруҳ ногиронларига - ҳар йили ўн тўрт календар кунга қадар;

- икки ёшдан уч ёшгача бўлган болани парвариш қилаётган аёлларга;

- ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ болани тарбиялаётган аёлларга - ҳар йили ўн тўрт календар кунга қадар;

- меҳнат тўғрисидаги қонунлар ва бошқа меъёрий ҳужжатларда, шунингдек меҳнат шартномаси шартларида назарда тутилган бошқа ҳолларда.

Иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган таътилни олиш учун ходим иш берувчига ёзма равишда ариза билан мурожаат қилиб, таътилга чиқиш санасини, сабабларини ва муддатини баён қилади. Иш берувчи ходим келтирган асосларни ўрганиб чиқиб, ишлаб чиқариш заруриятини инобатга олиб, иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган таътилни буйруқ билан расмийлаштиради.

Ходим бошқа доимий ишга, ўз ташаббуси билан вақтинча бошқа ишга, шунингдек иш берувчининг ташаббуси билан бошқа ишга ўтканда дастлабки синов шарти белгиланмайди.

Биздан сўраган эдингиз

ТАЛАБАНИНГ АСОСИЙ ИШ ЖОЙИ ҚАЕРДА?

Саволингизга ҳуқуқшунос
Карим Мухторов жавоб беради

Савол: Тошкент шаҳар болалар клиник шифохонасига Тошкент педиатрия тиббиёт институтининг 4-курс талабаси ҳамшира вазифасига ишга қабул қилинган.

Амалдаги қонунларга мувофиқ унга боласи 2 ёшга тўлгунга қадар болалар клиник шифохонаси томонидан нафақа тўланиши мумкинми?

Кундузи ўқиб, бўш вақтларида ишлаётганларнинг асосий иш жойи қаер ҳисобланади?

Л.СОЛИЕВА,
Тошкент шаҳар клиник шифохонаси ходимлар бўлими катта инспектори

Жавоб: Бола икки ёшга тўлгунча бериладиган нафақалар Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги Молия вазирлиги томонидан 2002 йилнинг 18 февралида №588,35 қарорлари билан тасдиқланган ишлаётган оналарга боласи икки ёшга тўлгунга қадар ҳар ойда нафақалар тайинлаш ва тўлаш тўғрисидаги Низомга асосан тайинланади.

Нафақанинг миқдори 2003 йилдан бошлаб республикада ўрнатилган энг кам иш ҳақининг 200 фоизи миқдорида белгиланган.

Аёл ёки бола парвариши билан бевосита шуғулланаётган шахс ўз хоҳишига кўра, болани парваришлаш таътили даврида тўлиқ бўлмаган иш вақти режимида ёки иш берувчи билан келишиб уйда ишлаши мумкин. Бунда уларнинг нафақа олиш ҳуқуқлари сақланиб қолади.

Низомнинг 5-бандига асосан ишлаётган аёлларга уларнинг иш жойидан, ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиётганларида ўқиш жойидан нафақа тўланади. Нафақа тайинлаш учун маъмуриятнинг қабул қилган қарори асос бўлиб ҳисобланади ва бунинг учун Низомда белгиланган ҳужжатлар тақдим қилиш керак бўлади.

Шунинг учун ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиётганларга бундай нафақа уларнинг ўқиш жойидан тўланади.

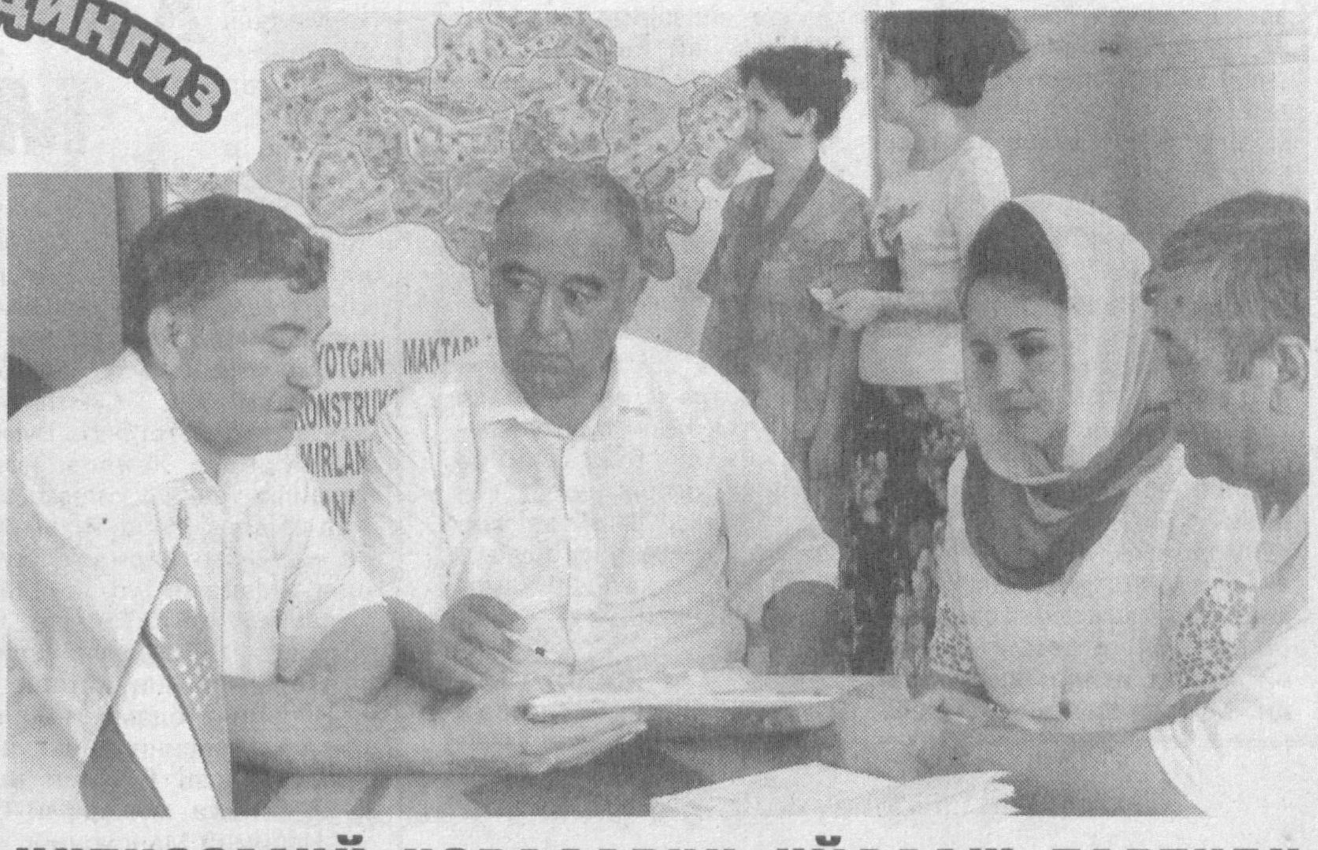

ИНТИЗОМИЙ ЧОРАЛАРНИ ҚЎЛЛАШ ТАРТИБИ

Саволингизга ҳуқуқшунос Ғафуржон Ғойибов жавоб беради

Савол: Интизомий жазоларни қўллаш тартиби ҳақида маълумот берсангиз.

Б.ОҚБЎТАЕВ,
Қизириқ тумани

Жавоб: Меҳнат интизомини бузган ходимларга нисбатан интизомий жазо чораларини қўллаш тартиби Меҳнат Кодексининг 182-моддасида белгиланган бўлиб, уни қўллаш фақат ишга қабул қилиш ҳуқуқи берилган шахслар томонидан амалга оширилади. Интизомий жазо чорасини қўллашдан олдин ходимдан тушунтириш хатини ёздириб олиш талаб қилинади. Ходимнинг тушунтириш хати ёзиб беришдан бош тортиши унга нисбатан жазо чорасини қўллаш учун тўсиқ бўла олмайди.

Интизомий жазо чорасини қўллаш вақтида содир этилган тартиббузарликнинг қай даражада оғир эканлиги, ходимнинг хулқ-атвори ва олдинги иши ҳисобга олинади. Ҳар бир ножўя хатти-ҳаракати учун битта интизомий жазо чораси қўлланилиши мумкин.

Интизомий жазо чораси ножўя хатти-ҳаракати аниқлангандан кейин бир ойлик муддат ичида қўлланилади. Бу муддатга ходимнинг касал ёки таътилда бўлган вақти кирмайди.

Интизомий жазо чораси ножўя хатти-ҳаракат содир этилган кундан бошлаб 6 ой ўтгандан сўнг, молия-хўжалик фаолиятини тафтиш этиш ёки текшириш натижасида аниқланган ҳолларда эса, ножўя ҳаракат содир этилган кундан бошлаб икки йил ўтгандан сўнг қўллаб бўлмайди.

Спорт оламида

Теннис

ШАРАПОВА ВА УИЛЬЯМС ЖАРИМАГА ТОРТИЛАДИ

Жароҳати туфайли Сан-Диегодаги халқаро турнирда қатнашмаган россиялик Мария Шарапова ҳамда америкалик Серена Уильямсларнинг ҳар бири 100 минг доллардан жаримага тортилади. Бу ҳақда WTA Tour президенти Лэрри Скотт маълум қилган. Сўнгги паллада турнирда қатнашишдан бош тортган Линдсей Дэвенпорт ҳам кичикроқ суммада жарима тўлайдиган бўлди.

- Биз жароҳат сабабларини шубҳа остига олмаймиз. Бироқ, шартномага мувофиқ уларнинг мақоми бизда "олтин"га тенг. Чунки улар ҳар йили турнирларда иштирок этгани учун кафолот сифатида 600 минг доллардан пул оладилар. Шу боис ҳар бир ўтказиб юборилган турнир учун 100 минг доллар жарима тўланади, - дея изоҳ берган Скотт жаноблари.

Теннисчи қизлар тўлаган жарималар умумий фондга ўтказилиб, йил якунида керакли жойларга тақсимланади.

Футбол

ШЕВЧЕНКО КУЧЛИЛАР РЎЙХАТИДА...

УЕФА чемпионлар лигаси 2004 - 2005 йил мавсумида энг кучли футболчига аталган мукофотга даъвогарлик қилаётган 21 нафар футболчининг номи маълум бўлди. Энг кучли дарвозабон, ҳимоячи, ярим ҳимоячи ва ҳужумчи номи 25 август куни Монакода ўтадиган тантаналарда эълон қилинади. Номзодлар орасида дарвозабонлардан: Буффон ("Ювентус"), Чех ("Челси"), Дудек ("Ливерпуль"), ҳимоячилар Кафу, Мальдини, Неста (ҳаммаси "Милан"), ярим ҳимоячилар Баллак ("Бавария"), Джерард ("Ливерпуль"), Кака, Пирло ("Милан"), Лэмпард ("Челси"), ҳужумчилардан: Адриану ("Интер"), Это'О ("Барселона") ва Шевченколар номи жой олган.

РОССИЯ ТЕРМА ЖАМОАСИ ТАРКИБИ АНИҚ

Маълумки, 17 августда футбол бўйича жаҳон чемпионати баҳсларининг навбатдаги гуруҳ ўйинлари ўтказилади. Россияликлар шу куни Латвия терма жамоаси меҳмони бўлади. Жамоа сардори Алексей Смертин (ҳозирда Англиянинг "Чарльтон " клубида тўп сурмоқда) "қизил карточка" олганлиги боис ўйинда қатнашмайди. Лекин жамоасига машғулотларда ёрдам беришга аҳд қилди. Илк машғулотлар 11 август куни бўлиб ўтади. Терма жамоа асосини Москва, Петербург шаҳри жамоаларида ўйнаётган футболчилар билан бирга Францияда тўп сураётган Сергей Семак ташкил этади.

СИЧЁВ ЖИДДИЙ ЖАРОҲАТ ОЛДИ

Россия чемпионатининг ўтган турида сафарда Қозоннинг "Рубин" жамоасига қарши тўп сурган "Локомотив" футболчилари таркибида ўйнаётган ҳужумчи Дмитрий Сичёв ўйиннинг сўнгги дақиқаларида тиззасидан қаттиқ жароҳат олди. Мезбонлар дарвозабони билан

тўқнашиб кетган футболчи зудлик билан даволаниш учун Штутгартдаги машҳур Томас Фройлих клиникасига йўл олди.

Жамоа шифокори Савелий Мишаловнинг айтишича, энди ҳужумчи "Локомотив" жамоаси билан чемпионлар лигаси баҳсларида ҳамда терма жамоанинг жаҳон чемпионатидаги муҳим ўйинларида иштирок эта олмайди.

Профессионал бокс

ЛЬЮИС КИЕВГА КЕЛАДИ

Украиналик бокс мухлислари ажойиб янгиликни хуш қаршилади. Ўта оғир вазнда жаҳоннинг собиқ мутлоқ чемпиони Леннокс Льюис октябр ойида Киев шаҳрида ўтадиган жангда меҳмон сифатида иштирок этади. Бу ҳақда собиқ жаҳон чемпиони билан келишувга эришилган. Ушбу кечада ака -ука Кличколарнинг қатнашуви савол остида турибди. Украина профессионал бокс лигаси раиси Николай Лисиннинг таъкидлашича, агар ака-укалар бу тадбирда қатнашган тақдирда ҳам Кличко-Льюис ўртасида матч реванш ўтказиш тўғрисида гап бўлиши мумкин эмас.

Енгил атлетика

ЖАҲОН РЕКОРДИНИ ЯНГИЛАДИ

Финландия пойтахти Хельсинкида бошланган енгил атлетика бўйича жаҳон чемпионатида дастлабки жаҳон рекорди ўрнатилди. Аёллар ўртасида 20 километрга спортча юриш мусобақаларида россиялик Олимпиада Иванова маррага биринчи бўлиб етиб келди ҳамда жаҳон рекордини янгилади. Шу билан бирга чувашиялик атлет қиз тўрт йил аввал Канаданинг Эдмонт шаҳрида қўлга киритган жаҳон чемпиони унвонини ҳам сақлаб қолди.

А.ЮНУСОВ тайёрлади

Саволларингизга Гулнора Муродова жавоб беради

ТЎЛА ТУШУНЧА БЕРИНГ

САВОЛ: қишлоқ хўжалигида ишлаган механизаторлардан қайсилари имтиёзли пенсияга чиқишлари мумкин?

Д.РУСТАМОВ,
Олтиариқ тумани

ЖАВОБ: Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 11-майдаги 249-сонли қарори билан тасдиқланган 3-рўйхатнинг XXXV бўлими II қисмида қишлоқ хўжалигида ишловчи айрим тоифа ходимларининг имтиёзли пенсияга чиқиши мумкин бўлган касблар санаб ўтилган. Унга кўра тракторчи-машинистлар, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳамда ташиш ишлари билан тўлиқ иш куни давомида банд бўлсалар умумий белгиланган ёшдан 5-йил олдин имтиёзли пенсияга чиқишлари мумкин бўлади.

Ушбу бўлимнинг III қисмига биноан бульдозерчи-машинист аёллар, йўл қурилиши ишларида юк ортиш ва ташиш билан боғлиқ машиналарда ишловчи машинист аёллар, экскаваторчи-машинист аёллар, тракторчи аёллар ҳамда тракторчи-машинист аёллар умумий белгиланган ёшдан 5-йил олдин имтиёзли пенсия олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

САВОЛ: мен бир неча йиллар ремонт қурилиш участкасида уста (мастер) вазифасида ишлаб келганман. Имтиёзли равишда 55 ёшдан пенсияга чиқишим мумкинми?

А.РАҲИМОВ,
Избоскан тумани

ЖАВОБ: Вазирлар Маҳкамаси томонидан 1994 йил 12 майда тасдиқланган ёшга доир имтиёзли шартларда пенсия олиш ҳуқуқини берадиган ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичларнинг 3-рўйхати XXVIII-қисмида қурилиш ва монтаж ишларида ишловчи усталар имтиёзли пенсия олиш ҳуқуқига эга эканлиги белгиланган.

Бироқ, қурилиш участкаларида уста (мастер) бўлиб ишлаган шахслар ушбу рўйхатда назарда тутилмаган.

САВОЛ: меҳнат фаолиятим давомида узоқ йиллар мактабда тренер бўлиб ишладим. Имтиёзли пенсияга чиқишим мумкинми?

Г.ЖУМАНИЁЗОВА,
Урганч шаҳри

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикасининг "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Қонунининг 12-моддаси "к" бандига асосан ўқитувчилар ва бошқа маориф ходимлари махсус иш стажи камида 25 йил бўлган тақдирда имтиёзли пенсия олиш ҳуқуқига эга бўладилар. Бу ҳақда Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 12 майдаги имтиёзли шартларда пенсияга чиқиш ҳуқуқини берадиган ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичлар рўйхатини тасдиқлаш тўғрисидаги 250-сон қарорининг 3-рўйхати VII бўлимида имтиёзли пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлган ўқитувчилар ва бошқа маориф ходимларининг лавозимлар рўйхати кўрсатилган бўлиб, бу рўйхатда тренерлик лавозими назарда тутилмаган.

САВОЛ: пенсия қандай ҳолатларда қайта ҳисоблаб чиқарилади?

М.УСМОНОВ,
Тошкент шаҳри

ЖАВОБ: «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонуннинг 49-моддасида пенсияларни қайта ҳисоблаш шартлари белгиланган. Бунга кўра пенсиясини қайта ҳисоблатиш учун пенсионер пенсия миқдорига таъсир кўрсатувчи (пенсия тайинланишигача бўлган иш стажи ва иш ҳақи тўғрисидаги ҳамда бошқа) қўшимча ҳужжатларни тақдим этган тақдирда яъни:

- ногиронлик гуруҳи ўзгарганда;

- боқувчисини йўқотганлик пенсияси оладиган оила аъзолари сони ўзгарганда;

- энг кам ойлик иш ҳақи миқдорлари ўзгарган тақдирда;

- минтақавий коэффициент белгиланган ёки унинг миқдори ўзгарган тақдирда;

- даромадлар индексация қилинган тақдирда амалга оширилади.

Пенсионерлар пенсияни қайта ҳисоблаш учун ана шундай ҳуқуқ пайдо бўлганидан кейин исталган вақтда мурожаат этишлари мумкин.

Шуни айтиш жоизки, ушбу Қонун пенсия тайинлангандан кейин орттирилган меҳнат стажини ва иш ҳақини ҳисобга олиб қайта ҳисоблашни бекор қилади. Фақат янги асослар бўйича бошқа пенсияга ўтган ҳоллардагина меҳнат стажи ҳисобга олинади. Ушбу Қонун 1994 йил 1 июлдан кучга кирган бўлиб, пенсионерларнинг пенсияга чиққанларидан кейинги ишлаган даври пенсияни қайта ҳисоблаб чиқариш учун инобатга олинмайди.

Истиқлол деҳқон тақдирида

ДЕБ БИЛГАН

олға ундайди

тўлдирди. Сўнг йигирма хилдан ортиқ бири-биридан мазали табиат неъматлари - турфа узумлар, анору бодомлар, беҳи-ю шотутлар, хурмо-ю жийдалар шаҳарликларнинг хонадонига кириб борди.

Меҳнат чанг эмаски, уйга киришдан олдин кийимларингни қоқсанг, тушиб кетса. Ҳалол меҳнат кўчада қолмайди, одамни юзага чиқаради. Машариф Қувоқов ҳам меҳнатдан барака топди.

"Ўзбекистон Қаҳрамони" унвонига сазовор бўлиб, кўкрагини "Олтин юлдуз" медали безади.

Ўша, 1997 йил айни пахта йиғим-терими авж палласига чиққан кузакда Хоразмга ташриф буюрган Республика Президенти Ислом Каримов Урганч аэропортидан тўғри Боғот сари йўл олди. Хўжалик билан яқиндан танишди, оддий деҳқонларнинг дил сўзларини тинглади. Йўл-йўлакай шолини кўчатлаб экиш технологиясининг афзалликларига қизиқиш билдирди.

Машариф ака жавоб берди:

- Бундай экилган шоли ўтоқ қилинмайди, яъни бир ой кўчат ўстирилганда сув тежалади, ҳар гектар ерда 150 килограмм уруғ тежалади, шолининг етилиши ҳафта ёки ўн кунга тезлашади, ҳосилдорлик ортади, дон сифати яхшиланади, гуруч чиқими кўпаяди.

Аслида, бу Корея технологияси бўлиб, уни айнан М. Қувоқов етакчилик қилаётган хўжаликда қўлланиши ҳам тасодифий эмас. Айтиб ўтганимиздек, янгилик жону дили бўлган раис бу усулнинг ҳар жиҳатдан фойдали эканлигини бошқалардан кўра илгарироқ илғаб олганди.

Айнан шу сезгирлик пахта навини шароитга мос тури билан янгилашда ҳам қўл келди. Академик Остон Жалилов билан мулоқотлар самараси ўлароқ у яратган "Меҳнат" нави синаб кўрилди. Натижа ёмон бўлмади. Бугун ушбу нав воҳанинг бошқа хўжаликларида ҳам экилмоқда. Маълумотларга қараганда, тола бериши анча юқори бўлган нав 17 минг гектар майдонда парваришланмоқда.

Ҳаёти ва меҳнат фаолияти ҳақида қатор китоблар чоп этилган, фильмлар яратилган машҳур инсон ҳақида қўшимча бир гап айтишнинг ўзи қийин. Айниқса, у вафот этиб кетгандан кейин. Шунга ҳам икки йил бўлди. Ҳозирда 104 ёшни қоралаган Гулжон момони фарзанд доғига ташлаб, шоҳидларнинг гувоҳлик беришича, унчалик ҳам узоқ ётмай, тузукроқ рози-ризолик тиламай 65 ёшида бандаликни бажо келтирган Машариф ота чини билан бутун хўжалик аъзоларини ҳам етим қолдириб кетди.

Ундан гуллаб-яшнаган боғ-роғлар, одамлардан меҳр олиб ризқ бериш кўникмасини ҳосил қилган саҳий далалар, равон йўллар, серсув анҳорлар, мустаҳкам кўприклар қолди. Жамоа ҳаётидан ҳикоя қилувчи музей, "Бахт уйи", шаҳарликлар ҳам ҳавас қилгулик "Маънавият уйи" қолди...

Ҳаёт бир жойда тўхтаб турмайди. Унинг аччиқ ва адолатли қонунлари бор. Кимдир кетиши ва кимдир келиши бизгача ҳам бўлган, бундан кейин ҳам бўлади.

Кимни раисликка сайлаймиз, ким Машариф отанинг ишини муносиб давом эттиришга қодир? Эл хоҳиш-иродасидан ўтиб ким нима қила оларди? Кўпчилик "Боғот шарбат" масъулияти чекланган жамият раҳбари сифатида ишлаб, муайян тажриба орттирган, айни кезда туман ҳокимиятида масъул вазифада фаолият кўрсатиб турган Бектурди Қувоқов номзодини ёқлаб чиқди.

Икки йил қисқа фурсат. Агар уни ойларга, ҳафталарга, кунларга ва ниҳоят биз кўпроқ юракдан ҳис қиладиган соатларга бўлсак, вақт қадр-қимматы ҳақида атрофлича мушоҳада юритишимизга имкон туғилади. Шукр, баъзилар башорат қилганидек, хўжалик пароканда бўлиб, муҳими, бирорта чўп ташқарига чиқиб кетмади. Ҳосилдорлик ҳам, даромад ҳам ўша-ўша, иқтисодчилар таърифи билан айтганда, барқарорлигича қолмоқда. Масалан, 2004 йилда хўжалик 1 миллиард 100 миллион сўмдан зиёд даромад билан чиқди. Соф фойда қарийб 190 миллион сўмни ташкил этди. Юқорида тилга олиб ўтилган, Исроил технологияси билан 5 турда шарбат ишлаб чиқараётган мини завод 399 минг 321 доллар эвазига тўлалигича хўжалик мулкига айланди. Ҳар сменада ишлаб чиқариш қуввати 4800 шартли банка бўлган заводда 30 ишчи меҳнат қилмоқда. Истиқбол режалари эса янада салмоқли.

Ютуқлар сири нимада?

- Баҳамжиҳатликда гап кўп, - дейди хўжалик касаба уюшма қўмитаси етакчиси Қуронбой Қаландаров. - Шошқолоқлик билан қилинган иш ҳеч қачон яхшилик ка олиб бормайди. Ёш раиснинг биринчи қарори тўғри бўлганлигини ҳаётнинг ўзи тасдиқламоқда. У отасидан кейин қайтадан велосипед ихтиро қилиб ўтирмади. Ишни келган жойидан давом эттирди-қўйди. Бухгалтер ҳам, зоотехник ҳам, ҳосилот ҳам ўша-ўша. Бир сўз билан айтганда, майда гап-сўзларга йўл қўймади.

Тажрибали деҳқонлар Рустам Султонов, Машарип Ражабов, Шоназар Матёқубов, Юсуфбой Рўзимов, Рашид Султонов... Бу номларни яна давом эттириш мумкин - раис ҳар бир ишда ана шуларга суянади; бир каттанинг, бир кичикнинг сўзига кир, деган нақлга амал қилади. Айниқса, уруш қатнашчиси, меҳнат фахрийси 82 ёшли Искандар Сафоев билан маслаҳатлашишни яхши кўради.

- Раислик касб эмас, вазифа, дердилар отам раҳматли, - дейди Бектурди. - Шундай иш қилки, одамлар баҳосини берсин. Вақти-вақти билан ўз-ўзингга четдан туриб разм солишга ҳам ўрган.

Кенгашли тўй тарқамас, деб бежизга кексалар ёшларнинг қулоғини бурамайдилар. Кўп нарса одамларнинг кайфиятига боғлиқ. Уйида нони йўқ кимса хирмондаги донга кўз олайтирмайди, деб ким кафолат бера олади. Рағбат - меҳнатнинг отаси. Ота сўзини эса ҳеч бир қобил фарзанд икки қилмайди, яхшилар йўриғидан юради.

Хўжаликда ижтимоий ҳимоя намунали йўлга қўйилган. 1200 дан зиёд ишловчига маошлари вақтида берилганидан ташқари, зарур бўлган ҳолда маъмурият ва касаба уюшма қўмитаси ҳамкорлигида муттасил моддий ёрдамлар уюштириб турилади. Қолаверса, барчанинг томорқаси бор. Ушбу мақсад учун хўжалик томонидан 390 гектар ер ажратилган. Жуда кўпчилик ҳовлисидаги ҳовузда балиқ урчитади. Сабзипиёз уйидан чиқиб турса, парҳез таом шундоқ ёнгинасида бўлса, яна нима керак кишига. Ана шу меҳнати орқасидан ким тўй ўтказяпти, ким уй қуряпти, ким машина олиб, бола-чақасининг узоғини яқин қиляпти.

Хоразмликларгина эмас, республикамизнинг бошқа ҳудудларидан ҳам дардига шифо истаб кўпчилик келадиган Қалъажиқ деган тарихий ёдгорлик харобалари орасида шўр сув ҳавзаси мавжуд. Тузга чўмилиш мавсуми бошланганда, хўжалик аъзолари навбати билан бу ерга келиб, ҳордиқ чиқариб қайтишади.

Бундан ташқари, туман марказий касалхонаси, "Автомобилчи" санаторийси билан шартнома тузилган бўлиб, меҳнаткашлар даволанишлари учун ҳар йили маълум миқдорда хўжалик томонидан ушбу муассасаларга маблағ ўтказиб турилади. Ислоҳот ислоҳот учун эмас, инсон учун, деган шиорнинг тасдиғи эмасми бу?!

Президентимиз хўжаликда бўлган чоғида "Мустақиллик сизларга нима берди?" дея савол берганда, раис шундай жавоб қилганди:

- Биз шундан кейин ердан қандай фойдаланиш, унга нимани ва қачон экишимизни, қандай техника, эҳтиёт қисмлар, қанчалик ўғит кераклигини ўзимиз белгилаб, эркин ҳал этадиган бўлдик. Илгаригидек, кимдан нимани оламиз, деб уларга кўз тутиб ўтирмаймиз, олинган фойдани ҳам уларга бермаймиз.

Бугун Ўзбекистон Қаҳрамони Машариф Қувоқов номи билан аталаётган қишлоқ хўжалик кооперативи (ширкат хўжалиги)да ана шу йўсинда иш олиб бориляпти. Натижа эса, кўз тегмасин, ёмон эмас.

Зайниддин РИХСИЕВ

Қонун барчага баробар

ПЕНСИОНЕРЛАР ҲИСОБИДАН «ТАДБИРКОРЛИК»

Беруний туман прокуратураси ҳузуридаги солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши кураш бўлими ва Давлат солиқ инспекцияси ходимлари ҳамкорликда тезкор маълумотлар асосида текшириш ўтказишди. Унга кўра Беруний номли ширкат хўжалигида яшовчи фуқаро Гулистон Қодирова ўз хонадонида давлат рўйхатидан ўтмасдан ўзича якка "тадбиркорлик" билан шуғулланаётганлиги маълум бўлди. Унинг яшаш жойи кўздан кечирилганда уйидан ҳар бир қопи 45 килограмдан, жами 13 қоп биринчи навли ун ва сиғими 1 литрлик идишларда жами 155 килограм пахта ёғи борлиги аниқланди ва ашёвий далил сифатида рўйхатга олинди.

Шунингдек, текшириш давомида Бекберген Уразимбетовнинг ҳам қилмишлари очиб ташланди. "Қорақалпоқ почтаси" ҳиссадорлик жамияти Беруний алоқа тармоғи бошлиғи лавозимида ишлаган бу шахс ўз мансаб ваколатини суиистеъмол қилган ҳолда "Ёшлик" алоқа бўлими бошлиғи Атамурат Исмоилов ва шу бўлим нафақа тарқатувчиси Комилжон Кенжаевлар билан ўзаро тил бириктирган. "Ёшлик" алоқа бўлимидан нафақа олувчи фуқароларга жорий йилнинг январ ойи учун берилиши лозим бўлган нақд пуллар "Пахтабанк"нинг Беруний тумани бўлимидан олинган. Лекин пенсионерларга 2004 йил декабр ойи ва 2005 йилнинг январ ойлари учун тарқатилиши лозим бўлган нафақа пулларидан маълум қисмини ўзлаштирганлар ва фойда олиш мақсадида 1398320 сўм нақд пулларга сиғими 1 литр бўлган идишлардаги пахта ёғини 1100 сўмдан, жами 400 идишдаги ёғни 440 минг сўмга ва ҳар бир қопи 45 килограмдан келадиган унни 10.890 сўмдан, жами 88 қопни сотиб олишган. Фуқароларга эса нақд пул эвазига ҳар бир литр ёғни 1.500 сўмдан ва ҳар бир қоп унни 12.500 сўмдан ҳисоблаб ўтказишган. Мўмай фойда олиш учун Комилжон Кенжаев турмуш ўртоғи Гулистон Қодировага уйида пул тарқатишга имконият яратиб, фуқароларнинг нафақа пулларидан ўзлаштириб келишган. Масалан, 2004 йилнинг декабр ойида тарқатилиши лозим бўлган 13.831.700 сўмлик нафақа пуллари алоқа бўлимлари томонидан тарқатилмасдан қолган.

Шунга қарамасдан, маблағнинг тўлиқ тарқатилганлиги тўғрисида сохта маълумотномалар тузилиб, ҳужжатлар қалбакилаштирилган. Жорий йилнинг 4 феврал куни "Қорақалпоқ почтаси" ҳиссадорлик жамиятининг Беруний филиали мансабдор шахсларига нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегишли моддалари асосида жиноят иши қўзғатилди. "Қорақалпоқ почтаси" ҳиссадорлик жамиятининг Беруний алоқа тармоғи бошлиғи Бекберган Уразимбетов, бош ҳисобчи Баҳодир Худайбергенов, нафақа бўлими бошлиғи Зокир Бобожонов ҳамда "Ёшлик" алоқа бўлимининг бошлиғи Атамурат Исмоиловлар ўз қилмишларига яраша жазо олдилар.

М. МАДРАИМОВ,
Беруний туман прокуратураси ҳузуридаги СВОЖҚКБ бўлим бошлиғи

2005 йил - Сиҳат-саломатлик йили

Аксариятимиз ортодонт шифокорлар хизмати ҳақида жуда оз нарса биламиз. Бу соҳа эгаси аслида кимларни даволайди? Суҳбатимиз ана шу хусусда кечади.

ОРТОДОНТ ШИФОКОРЛАР

кимларни даволайди

Ортодонтия соҳаси бўйича республикада ягона профессор Аброр Абдуазимов билан суҳбат қуришга чоғланарканман, у мавзуга оид бир воқеани менга сўзлаб берди.

Шаҳар чеккасидаги қишлоқчада яшовчи ўн икки ёшли ўсмир қиз ортодонт қабулига боришга мажбур бўлди. Сабаби, қизнинг пастки жағи ўз шаклини ўзгартириб, ғайритабиий равишда олдинга туртиб чиққан, жағ соҳасининг бир томонида умуман тишлар йўқ эди. Бемор қиз зудлик билан текширувдан ўтказилди. Аниқланишича, унинг ота-онаси узоқ йиллар кимёвий препаратлар тайёрланадиган заводда ишлаган ва энг аянчлиси, улар иш жараёнида хавфсизлик қонун-қоидаларига умуман эътибор қилмаганлар. Хуллас, жағни асл ҳолига келтирувчи махсус пластинка ёрдамида қизни даволаш ишлари бошлаб юборилди. Хўш, бу муолажанинг натижаси нима бўлди, сиз ҳам бунга қизиқаётгандирсиз?!

- Шу ҳақда аниқроқ гапиринг, илтимос, - дедим мен.

- Бу қиз саккиз йилча муолажа учун менинг ҳузуримга қатнади. Ана шу йиллар ичида ижобий самара берувчи барча усуллардан фойдаландик. Кейинчалик унинг бир томонида жағ тишлари ўсиб чиқа бошлади. Вақтида олди олинмаган ортодонтик хасталикни даволаш ҳам ўта мушкул эканини энди пайқаётгандирсиз. Агар бу қизни ота-онаси тўрт беш ёшида олиб келишганида борми, муолажа анча осон кечарди, албатта. Шунда бемор қизнинг то йигирма ёшигача жағига махсус пластинка тақиб юришига ҳожат қолмасди. Ҳамма фожеа шундаки, кўпчилик ота-оналар фарзандларининг тишлари нотўғри ривожланаётгани, тиш-жағ қисмида турли нуқсонлар пайдо бўлиши оқибатида юзнинг табиий гўзаллигига путур етаётганига эътибор беришмайди. Айниқса, чекка қишлоқларимизда қуёнлаб, сўйлоқ, тиш ўрни кемтик бўлиб туғилган ёки "ўғри" тиши чиқиб келаётган болаларни ортодонт шифокорга кўрсатиш зарурлигини билишмайди. Натижада бундай болалар (айниқса қизалоқлар) балоғатга етишгач, оғиз атрофидаги косметик нуқсондан жуда ҳижолат тортишади. Ҳали таъкидлаганимиздек, вақт ўтгач бундай нуқсонларни тузатиш ҳам мураккаблашади.

Профессор ҳақ. Биз ортодонтик камчиликларни чиндан ҳам арзимас ҳисоблаймиз ва бунинг учун шифокорга мурожаат қилишга ошиқмаймиз. Бу билан хатоликка йўл қўяётганимизни кеч англаймиз. Профессорга савол билан мурожаат қиламан.

- Ортодонтик касалликларнинг келиб чиқишига асосий сабаб нима? Хасталикнинг асоратлари нималарда кўринади?

- Кузатишларимиз натижасига кўра, боланинг гўдаклигида рахит бўлиши, узоқ муддат сунъий овқатлантирилиши, бош бармоғи ёки лабини сўриши, шунингдек, оғзига мунтазам сўрғич солиб юриш каби ҳолатлар тиш-жағ қисмининг нормал ривожланишига тўсқинлик қилади. Ўтган йиллардаги бир воқеани айтай. Бемор болани олиб келишганда мен касаллик сабабларини билишга қизиқдим. Биласизми, у тўрт ёшигача сўрғичда юрган. Бундай ҳолларда сўрғич (соска) танглай ва тил ўртасида ўзи учун "жой" ҳозирлайди. Оқибатда тил пастга тушиб қолади, оғизда очиқ прикус (ёриқ) пайдо бўлади. Тишлар жипс бекилмайди, бола оғиздан нафас олади. Бу эса бора-бора жағ соҳасида жиддий нуқсонлар ҳосил бўлишига олиб келади. Пастки жағнинг шикастланиши, яллиғланиши, жағ тишларини вақтидан илгари олдириш, уйқу пайтида бошни орқага ташлаб ётиш ҳам ортодонток хасталикларнинг пайдо бўлишига сабабчидир.

Бу хасталикнинг хунук асоратларидан бири шундаки, у юз қиёфасида косметик нуқсон сифатида кўзга ташланади, шунингдек, беморда нафас олиш тартиби бузилади, чайнаш, ютиниш фаолияти издан чиқади, нутқ равонлигига путур етади.

- Ортодонтик хасталиклар қай усуллар билан даволанади?

- Биз хасталикларнинг келиб чиқиш турларига қараб, уни даволашда махсус аппаратлар, жарроҳлик ёки миогимнастика усулларидан бирини қўллаймиз. Жағ ичига қўйиладиган кенгайтирувчи винтли пластинка ёки пружинали пластинкаларнинг бирор хилини бемор уч-тўрт ой муддат ичида тақиб юради. Муолажа қатъий назорат остида маромига етказилса, юздаги косметик нуқсонлар ўз-ўзидан йўқолиб кетади.

Муаммоларимиз ҳам бор. Илгарилари ортодонтия институтида махсус фан сифатида эмас, балки стоматология курси дастурига қўшиб ўтиларди. Шунинг учун ҳам бу соҳада етук ва билимдон мутахассислар саноқли. Ортодонт шифокор борлиги ва унинг вазифаси ўта жиддий эканини кўпчилик билмаслигининг сабабиям шунда. Кейинги йилларда кўпгина соҳалар қаторида ортодонтия ҳам ўз йўналишини топди. Эндиликда барча вилоятларимизда ортодонт шифокорлар иш юритадилар.

Шуни айтиш керакки, ортодонтик хасталикларнинг келиб чиқиши бугунги кунда экологиянинг бузилиши, ҳавонинг ифлосланиши билан ҳам боғлиқ кечаяпти. Ҳар бир ота-она фарзандларининг тиш-жағ қисмидаги нотекисликларни сезиши биланоқ дарҳол ортодонтга мурожаат қилиши лозим. Оилалардаги ҳар битта киши кузатувчанлиги билан бунга ҳисса қўшсин. Соғлом вужуд, теран тафаккур ва гўзал чеҳра бир-бирига ўзаро уйғун бўлса, инсон ҳақиқий камолотга эришади.

Г.ЖАМИЛОВА
суҳбатлашди

Эл нетиб топғай мениким...

ҲИРОТ АДАБИЙ МУҲИТИДА

Мансур Халлож ҳақида X-XI асрларда ва ундан кейин ўтган машойихларнинг айтган гапларини чуқур ўрганган бўлишига қарамай Навоий бирор ўринда Халлож томонидан ёзилган китобнинг номини айтмаган. Бунинг сабаблари яна ўша даврдаги сиёсат билан боғлиқ бўлган бўлиши мумкин. «Насойимул муҳаббат» асари эса ниҳоятда қисқаликни талаб қиладиган китоб бўлганлиги учун Халлож ҳақида кенгроқ тўхталишга эҳтимолки, зарурат сезмаган бўлса керак.

XIX асрда сўфийлар ҳақида «Тазкиратул авлиё туркий» китобини ўзбек тилида ёзган Муҳаммад Сидиқ Рушдийнинг қайд этишича, Мансур Халлож «Тавсин ал-азал лал жавҳар ал кабир», «Тавсин», «Ал-ҳаёкал», «Ал-кабирият-ал-сағир», «Нур ал-асл», «Жисм ал-кабир», «Ал жисм ал-сағир», «Бўстон ал-маърифат» ва бошқа қатор асарларнинг муаллифи бўлган. Машҳур арабшунос Ибни Надим Мансурнинг ҳарир ва бўзга олтин суви югуртирилган қоғозга ёзилган 45 жилдли китоби ҳақида маълумот беради. Демак, олим араб тилидаги ўша китобларни ўз кўзи билан кўрган. Бу китобларни ўқимасдан туриб Атторлар, Румийлар, Ҳофизлар Мансур Халлож номини бекорга таърифу тавсиф қилмас эдилар. Муҳаммад Сиддиқ Рушдий ҳам Халлож ҳақидаги маълумотларни Абдулла Ансорийнинг «Манозил ус-соирин», Абдураҳмон Сулламийнинг «Табақот ус-суфия», Атторнинг «Тазкиратул авлиё» китобларидан олганлигини айтади.

Инсоният оламини Халлож каби шарафлаш ғоясини унинг асарларини чуқур ўрганган Наимий ва Насимийлар кенг ёйишга муваффақ бўлдилар. Ҳатто, Насимий Мансурнинг «Хусайний» деб номланган тахаллусини олиб сўфиёна шеърлар ёзган. У бутун Мовароуннаҳр, Хуросон, Туркия ва Араб мамлакатларига ёйилиб, илмий, адабий жамоатчилик орасида катта шуҳратга эга бўлди. Айниқса. илму адаб мактаби ниҳоятда кучайган XV-XVI асрларда у ҳар бир шоирнинг диққат марказида эди. Тасаввуф ҳақидаги махфий ва ошкора илмий йиғинларда қатнашиш, у ҳақдаги ёзилган илмий, адабий асарларни топиб ўрганиш, унинг мағзини чақиш, ўша тариқат рукнлари асосида бирон бир чиройли лутф қилиш ҳар бир катта-кичик шоирнинг муддаоси бўлган. Шубҳасиз, Навоий ҳам «аҳли зоҳир» деб номланган шоирлар билан бирга тасаввуф тариқатларига жуда катта қизиқиш билан қараган. Унинг «Чор девон» номли куллиётида сўфийлик атамаларига оид юзлаб саҳифаларни учратиш мумкин. Навоий сўфийлар кулоҳини кийиб бу низомнома билан анча кеч шуғуллланган бўлса ҳам, катта бир назариётчи уламо сифатида фикр юритиб, «Насоимул муҳаббат»дек буюк бир китобни яратди. Бу унинг сўфийлар уламоси эканлигидан далолат берса, «Лисон-ут-тайр» асари унинг сўфий шоир деб аталишига изн беради.

Шунга қарамай кўпгина олимлар Навоий «Насоимул муҳаббат»ни ёзишда «Нафоҳат ул унс»дан фойдаланган деган даъвони пеш қилиб, ундаги сўфийлик қарашларини бўшаштирмоқчи бўладилар. Навоий ўтмиш сўфийлари ҳақида фикр юритганда, нотўғри фикр ўтиб кетмаслигини назарда тутиб, айрим саволларни ойдинлаштириш учун Жомийга суянган. Навоийда ўнлаб туркигўй авлиёлар ҳақида маълумотлар келтириладики, булар Жомийда ҳам, Атторда ҳам йўқ. Иккинчидан, бу асарнинг ўзбекча ёзилиши тасаввуфни туркий халқлар ичига чуқурроқ киришини таъминлаган. «Лисон-ут-тайр» фалсафий достони ҳақида ҳам шу гапларни қайтариш мумкин. У умр бўйи тасаввуф ҳақида ўйлаб юрган ғояларини бир китобга жамлаб, туркий халқларни бундан баҳраманд этди. У ошкора равишда сўфийлар мажлисини ташкил қилиб, Ҳиротда унга ўзи бошчилик қилган. Бу ҳақда Заҳриддин Бобур жуда эътиборли бир гапни айтиб кетган: «Яна Камолиддин Ҳусайн Гозургоҳий эди, агарчи сўфий эмас эди, мутасаввуф эди. Алишербек қошида мундоқ мутасаввуфлар йиғилиб важд ва самоъ қилур экандур. (Бобурнома, 238 бет). Кўриниб турибдики, Бобур бу ўринда Навоий сўфинома ижодкорлар билан биргаликда сўфизмни ўрганиш ,уларнинг мазҳабларини таҳлил қилиш мақсадида бир тўгаракка бирикиб, суҳбатлар ўтказиб турганлигини қайд этмоқда.

Ўша даврда тасаввуфнинг таъсири шунчалик кучайган эдики, ҳатто подшоҳ Султон Ҳусайннинг ғазалларида ҳам сўфиёна истилоҳлар, рамзлар анчагина қўлланганлигини кўриш мумкин. «Девони Ҳусайний»ни ўқиган киши бунга амин бўлади.

Навоий сўфиёна ғазалларида расмий ислом тизимларига сиғмайдиган фикрларни ҳам айтган. У сўфиёна ҳис ва кечинмаларни катта жўшқинлик билан тараннум этади:

Бўлай дайр пириға андоҳ мурид
Ки ёл этмайин шайхун исломдин.
Кирай дайр аро ўйла Мажнун маст,
Ки, кетсун Хирад хос ила омдин.
Солай бир адола ҳаробот аро.
Ки, чиқсун фиғон аҳли айёмдин.
Хароботий ўлмоғлиғим, зоҳидо,
Савол этма мен зори бадномдин..
Гаров қилғали майға чун қолмади,
Не тасбеҳу не ҳирқа, нохомдин.

Навоий тасаввурни шарҳлаган ўринларда «Ҳақ»ни қидиради, унга ошиқ эканлигини билдиради. У ўзини катта мушкулот қаршисида кўради. Уни ёлғиз тасаввуфдаги кўнгул ҳисси билан ҳал этилажагига қаноат ҳосил қилади:

Нечук май била бўлмасун улфатим,
Ки, жон қасди айлар каму меҳнатим.
Назар айла бу коргоҳ вазъиға
Ки, ортар тамошосида ҳайратим.
Топа олмади саъйила фикратим
Не келмак аён бўлди, не кетмагим
Не мабдаъ яқин бўлди, не
рижъатим.
Не касби улум этти ҳал мушкулум.
Ну тутти илк тақвою тоатим,
Топай деб хатар ушбу мақсуддин
Тутатти басе қавм ила суҳбатим.
Не қилди бу тақдим иложим ҳаким,
Не шайх айлади дафъ бу иллатим.
Не қилмоққа бир амрдин ҳосилим.
Не кечмоққа бу фикрни журъатим.
Менинг бошима бас, қатиқ тушти иш
Чутоқ ўлдибу дард ила тоқатим.
Ҳаробат ари кирдим ошуфта ҳол,
Май истарға илғимда синғон сопол.

«Не келмак аён бўлди, не кетмагим», дейди шоир. Бошқача айтганда, олам нима, одам қаердан пайдо бўлади ва ўлгач у қаерга боради. Ҳаёт ва ўлимнинг моҳияти нима? – деган саволлар шоир хаёлларини ўрайди. Бу саволларга диний илм ҳам, дунёвий илм ҳам жавоб беролмайди. Нима қилиш керак? Бу саволнинг жавобини у тасаввуфдан қидиради. Тасаввуфда эса бу саволларга жавоб бор эди. Шу боис у Халложлар, Атторлар, Румийлар, Насимийлар илгари сурган тасаввуф тарихиятларини маъқуллайди. Ҳатто, мажозий ишқни ҳам шоир «ҳақиқий ишқ» олдидаги бир кўприк деб қабул қилади.

(Боши ўтган сонда)

Маҳмуд НАЗАРОВ,
филология
фанлари номзоди

(Давоми бор)

Мамлакат чемпионатининг биринчи ва иккинчи давра оралиғида футболсиз ўтган бир ой, ҳеч бир муболағасиз, футбол атрофида энг кўп фикр-мулоҳазалар юритилганлиги билан эсда қоладиган бўлди. Режага кўра айнан шу ой терма жамоамизга Жаҳон чемпионати саралаш босқичининг энг сўнгги ўйини бўлмиш Қувайт билан кечадиган учрашувга ҳар томонлама пухта ҳозирлик учун хизмат қилиши лозим эди.

ИККИНЧИ ДАВРА БОШЛАНДИ

ишқибозларнинг эса эътибори 17 августга қаратилган

Футбол

Амалда эса акси бўлди. Бирорта учрашув ўтказилмади. Етакчи легионерларимиз машғулотларга келишдан бош тортишди. Юзага келган вазиятдан келиб чиқиб футбол мутасаддиларимиз ҳал қилувчи беллашувни хатарда қолдиришни исташмади. Терма жамоага хориждан мураббий таклиф этишга қарор қилишди. Хуллас, 17 август футболчиларимизни майдонга инглиялик мутахассис Роберт Хоугтон олиб тушадиган бўлди. Олдиндан бир нарса дейиш қийин. Қувайтни мағлуб этиб, Бахрайн билан плей-офф учрашувини ўтказиш имконияти туғилса, танлов ўз вақтида бўлганлигини айтишга барча асослар етарли. Аксинча бўлса ҳам туманли Албиондан ташриф буюрган меҳмонимизни айблай олмайиз. Вақт тақозосига кўра ундан мўъжиза талаб қилишга ҳаққимиз йўқ. Лекин барча мухлислар ана шу мўъжизани кутиб яшаётганликлари ҳам сир эмас. Шундай бир паллада миллий чемпионатимизнинг иккинчи даврасига старт берилди. Айтиш мумкинки, айтарли шов-шувли воқеа юз бермади. Фақат «Пахтакор»нинг Наманганда маҳаллий «Навбаҳор» жамоасини 3:0 ҳисобида мағлуб этиши кўпчиликни ажаблантирди. Т.Агамуродовнинг Россия чемпионатида ўзини синаб кўришга жазм этганлиги муносабати билан таркибидаги бир неча етакчи футболчилар бошқа жамоаларда тўп суриш истагини билдирган бир пайтда «Пахтакор»нинг бу таҳлит муваффақият қозониши ҳар ҳолда чуқур таҳлилга лойиқ ҳодисадир. Нима бўлганда ҳам вақтинча бош мураббий вазифасида фаолият кўрсата бошлаган Равшан Ҳайдаров футболчилар билан тил топишиб олган кўринади. Медалларга даъвогар яна уч жамоа даврани ғалаба билан бошлади. Муборакнинг «Машъал» командаси воҳадошлари бўлмиш Ғузорнинг «Шўртан» клуби вакиллари қаршилигини осонгина синдириб, жавобсиз уч тўп киритган ҳолда, 28 очко билан учинчи поғонани яна камида икки турга ўзиники қилиб олди. «Нефтчи» эса «Самарқанд-Динамо» билан бўлган баҳсни 1:0 ҳисобида ўз фойдасига ёзиб қўйиб, муҳим уч очко эгасига айланди. Агар учрашувнинг учинчи дақиқасида меҳмонлар дарвозаси томон белгиланган пенальтини Нодир Қўзибоев кўкка совурмаганида ҳисоб ҳам, ўйин мазмуни ҳам бошқачароқ бўлиши табиий эди. Лекин барибир томошабинлар ушбу ўйиндан қониқиш ҳосил қилдилар. Биринчидан, кичик ҳисобда бўлса ҳам зафар қучилди, қолаверса, мухлисларга яхши таниш, «Нефтчи»нинг собиқ ўйинчилари Сергей Ни, Умид Исоқов ва Отабек Шомуродовлар «Самарқанд-Д» жамоасига анча сингиб кетганликлари тасдиғи ўлароқ, Баҳром Ҳакимов йўл-йўриқларини маромида бажаришга астойдил ҳаракат қилиб, профессионалларга хос ўйин кўрсатиб бердилар.

Турнинг энг чиройли голи эса, назаримизда «Насаф» ва «Локомотив» жамоалари ўртасида кечган учрашувда (2:1) намойиш этилди. Ҳисоб 0:1 бўлиб турган, темирйўлчилар дарвозабони Маъмур Икромов жуда ажойиб ҳаракатлар билан мезбонлар ҳужумини йўққа чиқараётган бир лаҳзада ярим ҳимоячи Баҳодир Аннаматовнинг 25 метрлар чамаси олисдан берган зарбаси нафақат мухлислар, дарвозабон учун ҳам кутилмаган ҳол бўлди. Биз эса ўзимизни Европа футболидан бир лавҳа кўргандек ҳис қилдик.

Бундай голлар ҳар қандай ўйинни безайди. Муҳими, бунинг учун ҳеч кимни, на ҳимоячиларни, на дарвозабонни айблаш мумкин эмас. Узоқ машқ ва маҳоратгина мухлисларга шундай ажойиб сонияларни тақдим этишга қодир.

Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Қизилқум»-«Трактор»–2:1, «Бухоро»-«Металлург»–3:1, «Тўпаланг»-«Сўғдиёна»–4:2.

Навбатдаги турда «Пахтакор» жамоаси «Қизилқум»ни қабул қилса, «Нефтчи» «Локомотив» меҳмони бўлади. Икки воҳадош «Насаф»-«Машъал» ўртасида кечадиган баҳс ҳам, шак-шубҳасиз, ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди. Ушбу турдан кейин эса...

Бу ёғи сизга маълум. Терма жамоамиз Қувайтни қабул қилади. Меҳмонларимиз дуранггга эришсалар ҳам мақсадларига етадилар. Бизга фақат ғалаба керак.

Кўриниб турибдики, ҳаяжонли онлар ҳали олдинда

Р.ЗАЙНИЕВ

Хабарлар оқимидан

ОЛТИ ТИЛДА

"Шарқ" нашриёт-матбаа акционерлик компанияси бош таҳририяти янги ўқув йилига муносиб совғалар ҳозирламоқда. Яқинда чоп этилган "Ўзбек тили" дарслиги ҳам кўп нусхада тарқатилди. Олтинчи синф учун яратилган бу янги дарслик таълим бошқа тилларда олиб борилаётган мактаблар учун янги дастур асосида босмага тайёрланди.

Ушбу нашрда русча матнлар ўзбекча муқобили билан алмаштирилган ҳолда босилди. Унда Давлат таълими стандарти ва ўқув дастури юзасидан кўрсатма ҳамда йўл-йўриқлар берилганки, бу ҳол ўқув адабиётининг илмий-услубий қимматини янада оширишга хизмат қилган.

ИСТИҚБОЛЛИ ЙЎРИҚНОМА

Ўзбекистон ўқув ва илмий муассасалари ўртасида ахборот алмашувининг ягона тармоғини яратиш концепцияси ишлаб чиқилди. Тошкент ахборот технологиялари университети мутахассислари саъй-ҳаракати билан юзага келган бу йўриқнома республикамиздаги илмий текшириш ҳамда ўқув юртлари учун мультимедиа тармоқларини яратиш имконини беради.

Шу билан бирга жойларда корпоратив алоқа тармоқлари туркуми ташкил этилади.

Бу каби техник изланишлар натижаси ўлароқ ўз сервисига эга бўлган электрон кутубхона ҳамда чет тилларни ўрганишга мўлжалланган мультимедиа синфини очишда муҳим омил бўлиб хизмат қилди.

А.АЛИЕВ

СКАНВОРД

Тузувчи: **Ф.ОРИПОВ**

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши Фарғона вилояти болалар кутубхонаси директори Фазилат Нуритдиновага турмуш ўртоғи

Абдумалик МАМАЮСУПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Ўрта махсус касб-ҳунар таълими Маркази директорининг биринчи ўринбосари, Марказий кенгаш раёсати аъзоси Хайриддин Маъсудовга опаси

Насиба МАМАЖАНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Қашқадарё вилоят кенгаши вилоят кенгашининг ижтимоий-иқтисодий ҳимоялаш бўлими етакчи мутахассиси М.Ғуломовага онаси

САОДАТ аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ISHONCH
МУАССИС:
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс ҚАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати:
Эркин Воҳидов, Сайёра Рашидова, Жория Алимхўжаева, Маъмура Одилова, Маҳмуджон Расулов, Элёр Ёқубов, Зайниддин Рихсиев, Виктор Зверев (бош муҳаррир ўринбосари «Ишонч-Доверие»), Мирзоҳид Содиқов, Шамсиддин Эсонбоев, Қудратилла Рафиқов, Мирфозил Олимов.

E-mail: ishonch@dostlink.net; ishonch1@dostlink.net

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-52-78;
Хатлар бўлими 56-85-43;

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди -

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 035-рақам билан рўйхатга олинган.
IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Тиражи: 7765
Буюртма Г— 616
1 3456